

Komunalne djelatnosti u lokalnoj samoupravi

Bruketa, Tanja

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic Nikola Tesla in Gospić / Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:107:955578>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository](#)

VELEUČILIŠTE "NIKOLA TESLA" U GOSPIĆU

Tanja Bruketa

**KOMUNALNE DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI
MUNICIPAL SERVICES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT**

Završni rad

Gospić, 2016.

VELEUČILIŠTE "NIKOLA TESLA" U GOSPIĆU
UPRAVNI ODJEL U OTOČCU

Stručni upravni studij

KOMUNALNE DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI
MUNICIPAL SERVICES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT

Završni rad

MENTOR

Prof.dr.sc. Mirko Klarić

STUDENT

Tanja Bruketa

MBS: JMBAG 2963000372/13

Gospić, srpanj 2016.

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

UPRAVNI odjel

Gospić, 11.03. 2016.

ZADATAK

za završni rad

Pristupniku TANJA BRUKETA MBS: 2963000392/13

Studentu stručnog studija UPRAVNI STUDIJ izdaje se tema završnog rada pod nazivom
KOMUNALNE DJELATNOST U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Sadržaj zadatka :

ISTRAŽITI ZNAČAJ I ULOGU KOMUNALNIH
DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI
NA PRIMJERU GRADA ĐAKOVA.

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: PROF. DR. SC. MIRKO KLACIĆ zadano: 11.03.2016. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Pročelnik odjela: DR. SC. ALEXANDAR ŠKANDIĆ predati do: 31.05.2016. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Student: TANJA BRUKETA primio zadatak: 11.03.2016. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

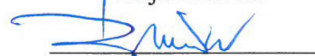
Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom „KOMUNALNE DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI“ izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora prof.dr.sc. Mirka Klarića.

Tanja Bruketa

Sažetak

Tema ovog završnog rada je istražiti značaj i ulogu komunalnih djelatnosti u lokalnoj samoupravi na primjeru Grada Bakra. Komunalne djelatnosti definirane su zakonom i općim aktom jedinice lokalne samouprave te predstavljaju jedan od temelja suvremenog življenja. Lokalna samouprava, kao dio upravnog sustava vlasti najbliža građanima i gospodarskim subjektima, u mogućnosti je pratiti, prepoznati i u najvećoj mogućoj mjeri svrhovito zadovoljiti potrebe fizičkih i pravnih osoba na njezinom području. U radu je, na osnovi zakonskih propisa i općih akata Grada Bakra, utvrđeno koje se komunalne djelatnosti obavljaju u Gradu Bakru te koji značaj i ulogu imaju komunalne djelatnosti kao javna služba, opća načela za obavljanje komunalnih djelatnosti, način obavljanja, financiranje građenja i održavanje objekata komunalne infrastrukture te nadzor nad obavljanjem djelatnosti.

Ključne riječi: *komunalne djelatnosti, lokalna samouprava, javna služba*

Municipal services, local self-government, public service

Summary

The theme of this final paper is researching the importance and the function of municipal services in local self-government in the case of the City of Bakar. Municipal services are defined by law and by the regulations of the local self-government and they represent one of the foundations of modern life. As a part of the administrative system of government that is the closest to the citizens and the economic subjects, the local self-government is able to follow, identify and purposefully satisfy as far as possible the needs of natural and legal persons in its area. Based on the law and the enactments of the City of Bakar, this final paper is found which municipal services are carried out in the City of Bakar and their importance and the function as a public service, the general principles for the performance of municipal services, the method of implementation, the financing the construction and maintenance of utility infrastructure and the control over the services.

Keywords: *municipal services, local self- government, public service*

Sadržaj

1. UVOD	1
2. PRAVNI OKVIR I TEMELJNA NAČELA KOMUNALNIH DJELATNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ I GRADU BAKRU	2
3. KOMUNALNE DJELATNOSTI.....	6
3.1. Prijevoz putnika u javnom prometu.....	7
3.2. Održavanje čistoće	9
3.3. Održavanje javnih površina	10
3.4. Održavanje nerazvrstanih cesta	12
3.5. Tržnice na malo	14
3.6. Održavanje groblja i krematorija	16
3.7. Obavljanje dimnjačarskih poslova.....	18
3.8. Javna rasvjeta.....	20
4. ORGANIZACIONI OBLICI OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI.....	23
4.1. Trgovačko društvo	24
4.2. Javna ustanova	25
4.3. Služba –vlastiti pogon.....	25
4.4. Koncesije	26
4.5. Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova.....	27
5. FINANCIRANJE OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI.....	28
5.1. Cijena komunalne usluge.....	28
5.2. Komunalna naknada	28
5.3. Proračun jedinice lokalne samouprave	32
5.4. Izvori po posebnom propisu	32
6. FINANCIRANJE GRAĐENJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE.....	33
7. NADZOR NAD OBAVLJANJEM KOMUNALNIH DJELATNOSTI.....	36
8. ZAKLJUČAK	38

LITERATURA

KRATICE

GRAFIKONI

1. UVOD

Cilj ovog rada je istražiti značaj i ulogu komunalnih djelatnosti u lokalnoj samoupravi na primjeru Grada Bakra.

Ustavom RH i zakonskim normama lokalnim samoupravama prenijeta je u nadležnost zahtjevna zadaća da organiziraju obavljanje komunalnih djelatnosti na svojem području kako bi građanima osigurali minimalni komunalni standard. Temeljom normom Zakonom o komunalnom gospodarstvu, koji je radi usklađenja sa pravnom stečevinom EU i promjenama u društvu doživio niz promjena, određeno je koje komunalne djelatnosti se obavljaju u jedinicama lokalne samouprave. Jedinicama lokalne samouprave prepušteno je da svojim aktima reguliraju određena područja ovisno o specifičnim potrebama lokalne zajednice.

U nastavku rada prikazani su pravni okviri za obavljanje komunalnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj, usporedna primjena zakonskih normi kroz opće akte Grada Bakra, komunalne djelatnosti u Gradu Bakru i organizacioni oblici obavljanja, financiranje komunalnih djelatnosti, nadzor nad obavljanjem i financiranjem komunalnih djelatnosti te praćenje stanja i uređenje odnosa u komunalnom gospodarstvu.

Područje Grad Bakar površine 12.560 ha smješteno je u Primorsko-goranskoj županiji, proteže se od Bakarskog zaljeva do vrha Risnjaka i ima 8.279 stanovnika u devet naselja: Bakar, Hreljin, Krasica, Kukuljanovo, Plosna, Ponikve, Praputnjak, Škrljevo i Zlobin. Administrativno središte je Bakar, jedan od najstarijih gradova na Jadranu, a njegova povijesna jezgra registrirana je kao spomenik kulture. Sva naselja, osim Zlobina koji je smješten na granici sa Gorskim kotarom, nalaze se u priobalnom dijelu. Na području Grada Bakra nalaze se tri velike zone gospodarske i infrastrukturne namjene: Industrijska zona Kukuljanovo, luka za rasute terete i luka za naftne derivate u Bakru.

Značaj i uloga komunalnih djelatnosti u lokalnoj samoupravi najbolje se odražava u rezultatima zadovoljavanja potreba lokalnog stanovništva te je stoga, za izradu ovog rada, na uzorku od 106 ispitanika provedena anketa u kojoj mjeri su stanovnici Grada Bakra zadovoljni obavljanjem pojedinih komunalnih djelatnosti, održavanjem komunalnog reda, koliko koriste usluge ovlaštenih koncesionara za obavljanje komunalnih djelatnosti i na koji način se informiraju i sudjeluju u obavljanju komunalnih djelatnosti.

2. PRAVNI OKVIR I TEMELJNA NAČELA KOMUNALNIH DJELATNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ I GRADU BAKRU

Ustavom Republike Hrvatske (čl.135., NN br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14) određeno je da jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu JLS) obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, tehničku kulturu, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu.

JLS na osnovi odredbi Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12) u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, između kojih je prioritetna, i u svakom slučaju najvažnija i najdominantnija obveza uređenje djelatnosti komunalnog gospodarstva.

Komunalno gospodarstvo je zajednički pojam za djelatnosti koje su propisom određene da se obavljaju kao komunalne djelatnosti, a sastoje se od pružanja komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranja građenja i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području jedinice lokalne samouprave.

Načela, način obavljanja i financiranje komunalnog gospodarstva, te ostala pitanja svrhovitog obavljanja komunalnih djelatnosti uređena su Zakonom o komunalnom gospodarstvu¹ (NN br. 36/95, 109/95, 21/96, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 56/13, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15), dalje u tekstu ZKG. Pojedine komunalne djelatnosti određene ZKG-om još su zasebno uređene posebnim zakonskim i podzakonskim propisima koji uređuju upravno

---

¹ Odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu mijenjane su odredbama drugih zakona i to: Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine br. 153/09), Zakona o cestama (Narodne novine br. 153/09), Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine br. 90/11), Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (Narodne Novine br. 56/13), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne Novine br. 94/13), Zakona o gradnji (Narodne novine br. 153/13) i Zakona o pogrebničkoj djelatnosti (Narodne Novine br. 36/15)

područje u koje spada konkretna djelatnost. Za primjer: djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta uređena je Zakonom o cestama (NN br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13) i Zakonom o sigurnosti prometa na cestama (NN br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13).

Osnovno načelo komunalnog gospodarstva je obavljanje komunalnih djelatnosti kao javne službe. To znači da su komunalne djelatnosti po svojoj prirodi takve da su prijeko potrebne za zadovoljavanje općih društvenih potreba pa zbog svoje osobite važnosti imaju poseban društveni tretman i stoga su izdvojene i uređene posebnim pravnim normama (Antić, 2014.: 333) posebice one iz sfere zadovoljavanja svakodnevnih životnih potreba građana. Zbog takvog društvenog značaja funkcioniranje javnih službi mora biti trajno, uredno i kvalitetno, pa je stoga obveza JLS da putem svojih instrumenata osigura efikasno funkcioniranje tih službi, posebno u onim djelatnostima kojima se zadovoljavaju važnije ljudske potrebe (Sarvan D., 2007.: 3).

Temeljna obilježja komunalnih djelatnosti su:

- vezanost za naselje, odnosno točno određeni teritorij;
- u pravilu, riječ je o pružanju usluga, a samo iznimno o proizvodnji;
- djelatnosti su u pravilu, od životne važnosti za stanovništvo, a potreba njihovog obavljanja je trajna;
- obavljanje djelatnosti nije prepušteno djelovanju zakona ponude i potražnje, već je uređeno propisom;
- u pravilu, subjekti koji pružaju usluge imaju određene javne ovlasti i monopolistički položaj na tržištu (Antić, 2014: 327).

Jedinice lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su na temelju ZKG-a i posebnih propisa osigurati:

- trajno i kvalitetno obavljanje komunalne djelatnosti,
- održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti,
- obavljanje komunalnih djelatnosti na načelima održivog razvoja,
- javnost rada (čl. 2 ZKG-a).

Grad Bakar je samostalan u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom RH, zakonom i člankom 14. Statuta Grada Bakra (SNPGŽ br. 40/13, 44/13 i SNGB br. 11/14) i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.

Grad u okviru samoupravnog djelokruga obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, koje nisu ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose između ostalog i na komunalno gospodarstvo što znači da:

- snosi odgovornost za učinkovito i djelotvorno obavljanje komunalnih djelatnosti,
- ima pravo na relativno slobodnu opću regulaciju kod donošenja općih akata,
- ima dužnost financiranja komunalnih djelatnosti iz vlastitih sredstava,
- podvrgnut je nadzoru središnjih tijela vlasti samo s obzirom na ustavnost i zakonitost, ali ne i s obzirom na svrhovitost (Antić, 2014: 332).

Odgovornost JLS je dvojaka. S jedne strane ona je usmjerena prema državi koja joj je određivanjem njezina djelokruga povjerila tu zadaću, a s druge strane je usmjerena prema građanima kao subjektima čije potrebe i interese treba zadovoljiti. Dvojaka je odgovornost i subjekata koji neposredno obavljaju komunalnu djelatnost. Oni su s jedne strane odgovorni JLS koja im je povjerila obavljanje određenih poslova, a s druge strane građanima kao korisnicima njihovih usluga (Antić, 2014: 359-360).

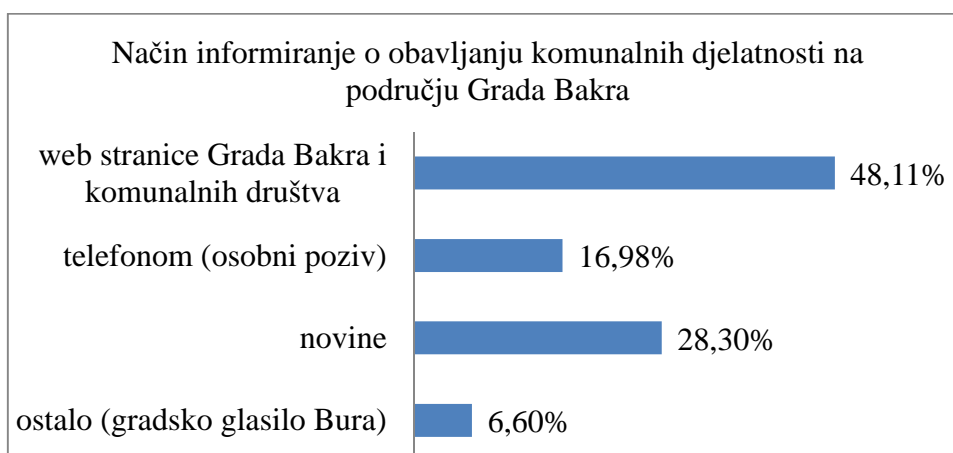
Odlukom o unutarnjem ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela Grada Bakra (SNPGŽ br. 57/12) uređeno je ustrojstvo, nazivi i djelokrug upravnih tijela gradske uprave Grada Bakra u skladu s rasporedom i opsegom poslova prema srodnosti, ustrojstvenoj povezanosti i potrebi učinkovitog rukovođenja i odgovornosti u radu. Radi obavljanja upravnih, stručnih i drugih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Bakra kao jedinice lokalne samouprave, te poslova državne uprave prenijetih na JLS, u skladu sa zakonom i drugim propisima ustrojen je Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju, koji između ostalih poslova obavlja grupe poslova vezanih za komunalno gospodarstvo:

- kratkoročno i dugoročno planiranje i usklađivanje planova u području komunalnog gospodarstva,
- izrada prijedloga programa održavanja i gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture,
- organiziranje i vođenje projekata izgradnje komunalne infrastrukture i drugih objekata u vlasništvu grada,
- upravni poslovi iz područja komunalnog gospodarstva (utvrđivanje obveznika komunalnih i drugih prihoda, prisilna naplata),

- uređenje naselja i stanovanja,
- upravljanje komunalnom imovinom i stambenim prostorima,
- poslovi komunalnog redarstva,
- organizacija održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne osposobljenosti,
- izrada planova za pripremu zemljišta, pripremu i izgradnju komunalnih objekata, komunalne infrastrukture i drugih gradskih investicija,
- uređenje prometa i sigurnosti prometa na cestama.

Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju Grada Bakra u poslovima planiranja, izvršavanja i nadzora nad obavljanjem komunalnih djelatnosti surađuje sa mjesnim odborima kojima se povjeravaju poslovi iz samoupravnog djelokruga Grada u djelatnosti: uređenja naselja, predlaganja mjera za poboljšanje stanja i sudjelovanja u nadzoru nad izvršavanjem obveza iz komunalnog reda te dojavljivanje komunalnom redarstvu (čl. 77. Statuta Grada Bakra).

Javnost rada osigurana je objavom općih akata Grada Bakra u Službenim novinama Grada Bakra dostupnim na službenim internet stranicama Grada Bakra, a ostale informacije vezane za obavljanje komunalnih djelatnosti objavljuju se na službenoj internet stranici Grada Bakra, lokalnom dnevnom tisku, gradskom glasilu „Bura“ i lokalnim radijskim postajama. Radi efikasnijeg održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture na službenoj internet stranici Grada Bakra građanima je dostupna interaktivne aplikacije „Zakrpaj to!“ putem koje mogu prijaviti nedostatke na objektima i uređajima komunalne infrastrukture.

Grafikon 1

3. KOMUNALNE DJELATNOSTI

Na pitanje koje djelatnosti danas spadaju u kategoriju komunalnog gospodarstva nemoguće je dati jednoznačan odgovor, jer ne postoje jednoznačna mjerila po kojima bi se to određivalo, već to ovisi o konkretnim društvenim odnosima, politici i određenim sporazumima (Antić, 2014: 336). Tijekom povijesti, ovisno o stupnju razvitka društva i specifičnim potrebama zajednice različite djelatnosti smatrale su se komunalnim djelatnostima.

Komunalne djelatnosti mogu se pobliže odrediti kao gospodarske djelatnosti koje ne potpadaju pod zakone slobodnog tržišta, jer se njihova svrha, zbog njihova iznimna društvena značenja, ne može ostvariti isključivo primjenom tržišnih zakonitosti. U obavljanju komunalnih djelatnosti mora se voditi računa o zahtjevima učinkovitosti i ekonomičnosti, s jedne strane, ali i ostvarenju javnog interesa, utjelovljenog u svakoj javnoj službi, s druge strane. (Sarvan, 2008; 1055)

Komunalne djelatnosti prema odredbama ZKG-a (čl. 3.) su:

- prijevoz putnika u javnom prometu,
- održavanje čistoće,
- održavanje javnih površina,
- održavanje nerazvrstanih cesta,
- tržnice na malo,
- održavanje groblja i krematorija,
- obavljanje dimnjačarskih poslova,
- javna rasvjeta.²

Osim komunalnih djelatnosti propisanih ZKG-om predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti djelatnosti od interesa za fizičke ili pravne osobe lokalnog značaja koje će se smatrati komunalnim djelatnostima kao što su npr: održavanje

---

² Od donošenja ZKG-a 1995.g. u ovu grupu spadale su i djelatnosti: opskrba plinom i opskrba toplinskom energijom (od 2005.g. energetska djelatnost); opskrba pitkom vodom i odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda (od 2009.g. vodne usluge); skupljanje i odvoz komunalnog otpada, te odlaganje komunalnog otpada (od 2013.g. djelatnost u okviru poslova gospodarenja otpadom) i prijevoz pokojnika (od 2015.g. pogrebnička djelatnost). Javna rasvjeta postala je komunalnom djelatnosti 1997.g.

javnih satova, uklanjanje uginulih životinja sa javnih površina, hvatanje i skupljanje pasa i mačaka bez nadzora, održavanje javnih plaža i kupališta, održavanje javnih sanitarnih čvorova, održavanje groblja za životinje, održavanje javnih fontana i slične djelatnosti.

Komunalne djelatnosti od značaja za Grad Bakar utvrđene su Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru (SNPGŽ br. 40/09, 4/13 i SNGB br. 5/14, 14/14) kojom je utvrđen i način obavljanja komunalnih djelatnosti, postupak provedbe dodjele koncesije za obavljanje komunalne djelatnosti, postupak provedbe javnog natječaja za obavljanje komunalne djelatnosti na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i promjena cijena obavljanja komunalnih poslova i usluga. Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru obuhvaćene su djelatnosti propisane ZKG-om.

3.1. Prijevoz putnika u javnom prometu

Pod komunalnom djelatnošću prijevoza putnika u javnom prometu podrazumijeva se prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuje JLS, za čija područja se prijevoz odvija, osim prijevoza željeznicom koji se uređuje posebnim propisom.

Obavljanje djelatnost lokalnog linijskog prijevoza putnika u javnom prometu može obavljati prijevoznik koji je registriran za obavljanje djelatnosti javnog cestovnog prijevoza putnika i ako ispunjava tehničke uvjete za njezino obavljanje. Općim aktom JLS utvrđuju se zone i linije na kojima se obavlja prijevoz putnika, uređuju se pitanja autobusnih stajališta, okretišta i terminala, uvjeti koje moraju ispunjavati vozila za obavljanje prijevoza, uvjeti i način obavljanja djelatnosti prijevoza, određuje način utvrđivanja cijene prijevoza, nadzor nad obavljanjem djelatnosti, te prekršajne i kaznene odredbe. Prijevoznik u skladu s odredbama općeg akta JLS donosi svoje akte kojim uređuje vozni red, cijenu vozne karte, red u vozilima te ostale uvjete prijevoza (Antić, 2014.: 338).

Kako u velikim gradovima, tako i u manjim gradskim središtima kao što je Bakar sa pripadajućim naseljima svakodnevni život je nezamisliv bez osiguranog javnog prijevoza, kojem je primarna uloga ponuditi mobilnost za one koji su u nepovoljnijem položaju vezano za prijevoz jer svi imaju pravo na neki oblik prijevoza, bez obzira na okolnosti. Putovanje je bitno za ljude radi sigurnost obavljanja školskih, poslovnih, zdravstvenih i drugih obveza, poboljšanja kvalitete življenja, pa tako organiziranom prijevozu cilj nije stvaranja profita, već

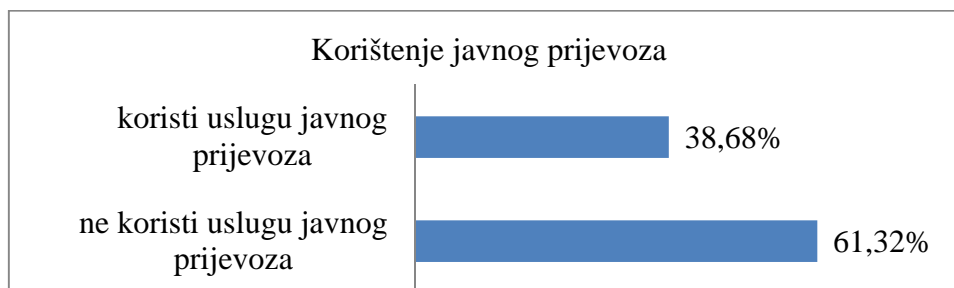
jednakost, ušteda, i smanjenje onečišćenja okoliša.

Djelatnost lokalnog linijskog prijevoza u javnom prometu na području Grada Bakra obavljaju:

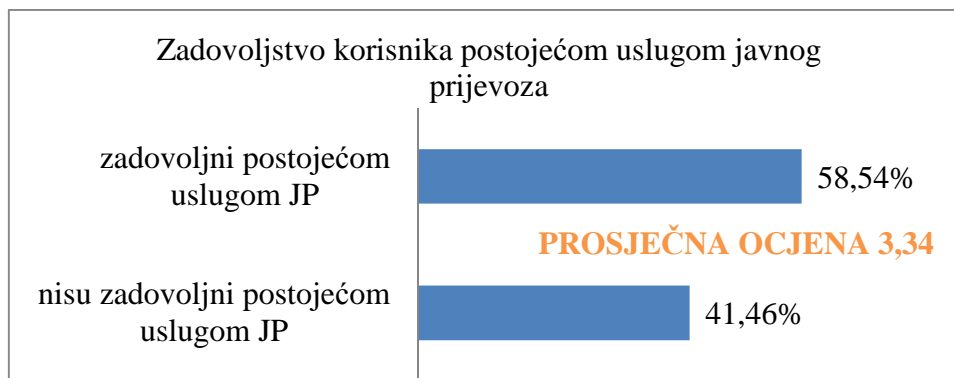
1. Komunalno društvo „Autotrolej“ d.o.o. Rijeka temeljem Odluke o javnom prijevozu putnika na području gradova Rijeke, Opatije, Bakra, Kastva i Kraljevice, te općina Čavle, Jelenje, Klana, Viškovo, Kostrena, Lovran i Matulji (SNPGŽ br. 1/98, 10/98, 4/05, 18/08) koje pruža uslugu prijevoza putnika u javnom prometu na tri županijske prigradske linije za područje Grada Bakra i povezuje naselja na području Grada Bakra sa Rijekom kao sjedištem županije.
2. Gradsko komunalno društvo „DOBRA“ d.o.o. Kukuljanovo temeljem Odluke o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru pruža uslugu prijevoza putnika u javnom prometu isključivo na području Grada Bakra sa dvije linije koji zbog specifičnosti lokalnih potreba nisu u potpunosti pokriveni uslugama KD Autotrolej Rijeka.

KD Autotrolej d.o.o. Rijeka zajedničko je trgovačko društvo Grada Rijeke, kao većinskog vlasnika (83,44%), Grada Bakra (2,75%), Općine Čavle (3,27%), Općine Jelenje (1,8%), Grada Kastva (1,68%), Općine Klana (1,28%), Općine Viškovo (2,27%), Općine Kostrena (2,67%) i Grada Kraljevice (0,84%). Gradsko komunalno društvo „Dobra“ d.o.o. Kukuljanovo u 100%-tnom je vlasništvu Grada Bakra.

Prema rezultatima ankete javni lokalni prijevoz na području Grada Bakra koristi 38,68 % ispitanika (Grafikon 2) od kojih 41,46 % postojeći broj vožnji i vozni red ne zadovoljava njihove potrebe (Grafikon 3).

Grafikon 2

Grafikon 3

3.2. Održavanje čistoće

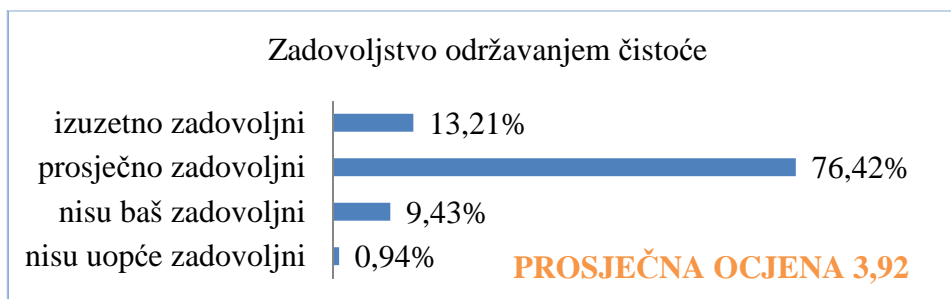
Pod komunalnom djelatnošću održavanja čistoće podrazumijeva se čišćenje javnih površina kao što su javno-prometne površine unutar građevinskih područja: kolnici, pločnici, javna stubišta, prolazi, pothodnici, te postavljanje, pražnjenje i održavanje košarica za otpatke postavljene na javnim površinama.

Čišćenje javnih površina podrazumijeva pometanje (ručno ili strojno) javnih površina, ručno ili mehaničko pranje javnih površina, čišćenje slivnika i odvodnih kanala u pješačkoj zoni, te uklanjanje i odvoz trave i korova uz rubove javnih prometnica i sa javnih površina. U zimskom periodu čišćenje javnih površina podrazumijeva i uklanjanje snijega i leda sa javnih pješačkih površina, stubišta, nogostupa i pothodnika, posipavanje poledice na navedenim površinama solju, te opskrbljivanje sanduka za posipavanje solju ili mješavinom rizle i soli.

Poslove održavanja čistoće javnih površina na području Grada Bakra obavlja GKD „DOBRA“ d.o.o. Kukuljanovo temeljem Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti u Gradu Bakru i Ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Najčešći intenzitet kontinuiranog čišćenja javnih površina je unutar naselja Bakar kao jedinoj urbanoj cjelini na području Grada Bakra, dok se u ostalim ruralnim naseljima kontinuirano čiste javne površine u središtu naselja, a ostale javne površine prema potrebi prilikom održavanja raznih manifestacija ili nakon vremenskih nepogoda. Pod čišćenjem javnih površina uključeno je i čišćenje autobusnih čekaonica. Minimalni standardi održavanja čistoće javnih površina su prema rezultatima ankete zadovoljeni (Grafikon 4) iako na čistoću pojedinog naselja utječu i njegovi stanovnici jer svako je mjesto onoliko čisto koliko to, uz

proračunski novac koji je osiguran za tu svrhu, njegovi stanovnici žele.

Grafikon 4

3.3. Održavanje javnih površina

Pod komunalnom djelatnošću održavanje javnih površina podrazumijeva se održavanje javnih zelenih površina, pješačkih staza, pješačkih zona, otvorenih odvodnih kanala, trgova, parkova, dječjih igrališta i javnih prometnih površina te dijelovi javnih cesta koje prolaze kroz naselje, kad se ti dijelovi ne održavaju kao javne ceste prema posebnom zakonu.

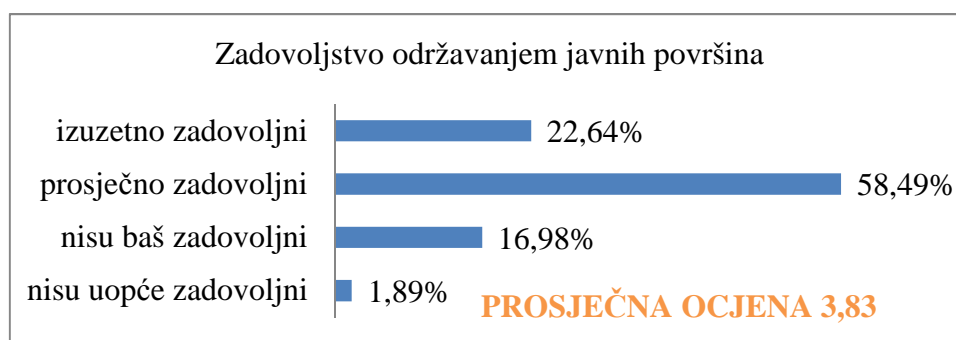
Pod ovom djelatnosti obavlja se cijeli niz građevinskih i hortikulturnih poslova na javnim površinama koji u mnogo čemu utječu na cjelokupni izgled naselja a sastoje se od:

- građevinski radovi na uređenju javnih površina; betoniranje ogradnih zidova, zidanje zidova od kamena, dobava i postava rubnjaka, betonski radovi na ugradnji komunalne opreme, dobava i postava gumene podloge oko sprava na dječjim igralištima, dobava i razastiranje šljunka i rizle,
- uređenje i održavanje pješačkih putova i staza na javnim zelenim površinama,
- postava i održavanje zaštitnih ograda, rukohvata, stupića, graničnika i ostale komunalne opreme kao što su klupe, košarice za otpatke, vaze za cvijeće, natpisi i upozorenja za zaštitu javnih površina i sl.,
- postava i održavanje sprava na dječjim igralištima i sprava za vježbanje na otvorenom,
- košnja i izgrablavanje travnatih površina,
- sadnja, održavanje i okapanje živica, grmova i stablašica,
- sadnja, održavanje, okapanje i zalijevanje sezonskog cvijeća i bilja,
- preventivne i izravne mjere zaštita bilja na javnim površinama.

Komunalnu djelatnost održavanja javnih površina obavlja pravna ili fizička osoba kojoj je odlukom nadležnog tijela JLS povjereno obavljanje tih poslova, a detaljnije se uređuje općim aktima lokalne razine koje donosi predstavničko tijelo JLS kojim se uz djelatnost održavanja javnih površina određuju i pravila čuvanja i korištenja javnih površina u cilju što boljeg očuvanja javnih površina, održavanja čistoće te uređenja naselja.

Poslove održavanja čistoće javnih površina na području Grada Bakra obavlja GKD „DOBRA“ d.o.o. Kukuljanovo temeljem Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti u Gradu Bakru i Ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Javne površine u Gradu Bakru redovito se održavaju, što znači da se uređene javne travnate površine redovito kose, stabla, živice i ostali biljni materijal okapaju, prihranjuju i orezuju, dva puta godišnje vrši se izmjena sezonskog biljnog materijala na cvjetnim površinama i u vazama. Sprave i komunalna oprema na dječjim igralištima u sklopu javnih površina redovito se održavaju u uporabnom stanju, zamjenjuju dotrajali dijelovi, nadopunjuju novim spravama i igralima. U skladu s raspoloživim sredstvima uređuju se zapuštene javne površine čime se uz obavljanje ostalih komunalnih djelatnosti povećava komunalni standard. Zadovoljavanje potreba ispitanika održavanjem javnih površina iskazano je u Grafikonu 5. Kao razlozi za nezadovoljstvo održavanjem javnih površina u anketnim upitnicima navedeni su nepravovremena košnja uz dječja igrališta, neredovito čišćenje igrališta, izmet od pasa i mačaka na dječjim igralištima, neodržavanje sprava i sl.

Grafikon 5

3.4. Održavanje nerazvrstanih cesta

Pod komunalnom djelatnošću održavanjem nerazvrstanih cesta podrazumijeva se održavanje cesta koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti prema posebnom zakonu i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste i to posebice:

- ceste koje su na području gradova s više od 35.000 stanovnika te gradova koji su sjedišta županija bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste,
- ceste koje povezuju naselja,
- ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja,
- terminali i okretišta vozila javnog prijevoza,
- pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina,
- druge ceste na području naselja i gradova (čl. 98. Zakona o cestama).

Komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta obuhvaća održavanje:

- cestovne građevine (donji stroj, kolnička konstrukcija, sustav za odvodnju atmosferskih voda s nerazvrstane ceste, drenaže, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, pothodnik, nathodnik i slično), nogostupa, biciklističkih staza, te svih prometnih i drugih površina na pripadajućem zemljištu (zelene površine, ugibališta, parkirališta, okretišta, stajališta javnog prijevoza i slično),
- građevnih čestica odnosno cestovnog zemljišta na kojem je izgrađena cestovna građevina kao i zemljište sa zemljišnim pojasom na kojima su izgrađene građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima (objekti za održavanje seta, upravljanje i nadzor prometa, benzinske postaje, servisi i drugo)
- zemljišnog pojasa s obiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste,
- prometne signalizacije (okomite, vertikalne i svjetlosne) i opreme za upravljanje i nadzor prometa,
- javne rasvjete i opreme ceste; odbojnici i zaštitne ograde, uređaji za zaštitu od buke, uređaji za naplatu parkiranja i slično (čl. 100. Zakona o cestama).

Nerazvrstana cesta je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu JLS na čijem području se nalazi, ne može se otuđiti iz vlasništva JLS niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim

prava služnosti i prava građenja radi građenja građevina sukladno odluci izvršnog tijela JLS, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste (čl. 101. Zakona o cestama).

Građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta od interesa je za Republiku Hrvatsku (čl. 105. st.1. Zakona o cestama). Upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja se na način propisan ZKG-om i općim aktima JLS. Za obavljanje poslova upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta JLS može osnovati trgovačko društvo u svom vlasništvu.

Upravljanje, građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta na području Grada Bakra, kontrola i nadzor nad izvođenjem radova na nerazvrstanim cestama, te mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta uređene su Odlukom o nerazvrstanim cestama (SNGB br. 11/15). Sastavni dio Odluke o nerazvrstanim cestama je Popis razvrstanih i nerazvrstanih cesta na području Grada Bakra. Na području Grada Bakra ukupna dužina nerazvrstanih cesta iznosi 95,95 km.

Radovi na održavanju, rekonstrukciji i izgradnji nerazvrstanih cesta na području Grada Bakra uređeni su Odlukom o komunalnim djelatnostima i drugim zakonski i podzakonskim aktima koji reguliraju gradnju i rekonstrukciju građevina. Radovi na održavanju zelenih površina koje pripadaju nerazvrstanoj cesti, na uklanjanju snijega i leda s kolnih i pješačkih površina, te na održavanju građevina za odvodnju ceste (zatvoreni sustav odvodnje oborinskih voda) obavljaju pravne ili fizičke osobe kojima su ti poslovi povjereni u skladu s odredbama ZKG-a i Odluke o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru.

Komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u Gradu Bakru obavlja se na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

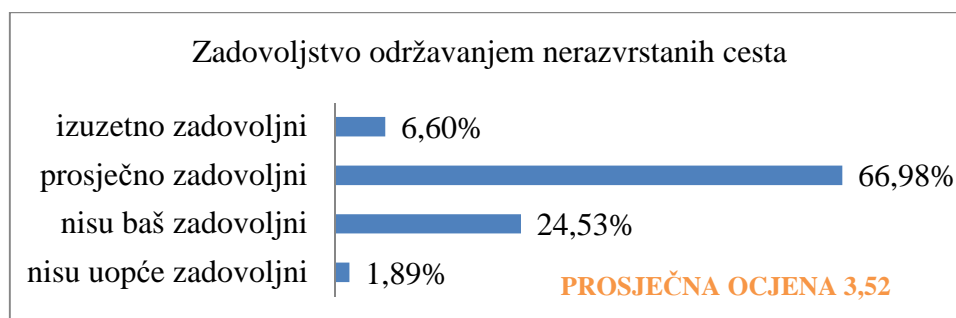
Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta dijele se u dvije grupe:

- poslovi redovitog održavanja i
- poslovi izvanrednog održavanja.

Redovito održavanje čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima.

Izvanredno održavanje cesta čine povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova cesta bez izmijene tehničkih elemenata ceste, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa.

Zadovoljstvo ispitanika održavanjem nerazvrstanih cesta iskazano je u Grafikonu 6. Kao razlozi za nezadovoljstvo održavanjem nerazvrstanih cesta navedeni su nepravovremena košnja zelenih površina uz ceste i neuklonjeni pijesak od zimskog posipavanja.

Grafikon 6

3.5. Tržnice na malo

Pod komunalnom djelatnošću tržnice na malo podrazumijeva se upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu s tržišnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima.

Tržnice na malo spadaju u grupu trgovine na malo izvan prodavaonice gdje se prodaja roba i /ili usluga obavlja na štandovima i klupama (čl. 10. Zakona o trgovini, NN br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14).

Predstavničko tijelo JLS temeljem odredbi ZKG-a i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi općim aktom uređuje upravljanje i održavanje komunalne djelatnosti tržnice na malo na svojem području.

Prostor tržnice može biti otvoren ili zatvoren. Osim prostora za trgovanje tržnica mora imati i pomoćne prostore: skladišni prostor za čuvanje robe, prostor ili mjesto za čuvanje pokretne opreme prostora i sanitarije. Sanitarije za zaposlene na tržnici moraju biti odvojene od sanitarija za posjetitelje. Na tržnici na malo trguje se hranom i ostalim proizvodima koji

nisu hrana ako su ispunjeni uvjeti određeni zakonskim i podzakonskim propisima. Minimalni tehnički uvjeti koje moraju ispuniti tržnice na kojima se trguje robom (čl. 26. Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica NN br. 66/09, 108/09, 8/10, 108/14) su sljedeći:

- otvoreni prostor tržnice mora biti osvijetljen te komunalno i infrastrukturno uređen,
- raspored prodajnih mjesta na tržnici mora odgovarati vrsti robe koja se prodaje na tržnici,
- na tržnici mora na vidljivom mjestu biti obješen kućni red tržnice,
- tržnica mora imati poseban prostor za odlaganje otpadaka te odvojeno odlaganje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji mora biti osiguran pred vremenskim utjecajima,
- troškove zbrinjavanja otpada snosi proizvođač, odnosno posjednik otpada, sukladno posebnim propisima,
- ostali proizvodi koji nisu namijenjeni prehrani mogu se prodavati na tržnici u zatvorenom ili otvorenom prostoru tržnice koji mora biti odvojen od prostora gdje se prodaje hrana i/ili hrana za životinje,
- zatvoreni prostor tržnice i prodajna mjesta na kojima se prodaju ostali proizvodi koji nisu namijenjeni hrani moraju na odgovarajući način ispunjavati minimalne tehničke uvjete propisane za sve prodajne objekte.

Grad Bakar nema u vlasništvu prostor ili zgradu u kojim bi se sukladno zakonskim i podzakonskim propisima mogla obavljati djelatnost tržnice na malo tako da, iako je Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru određeno da se temeljem ugovora o koncesiji obavlja djelatnost tržnice na malo, ta djelatnost se u Gradu Bakru ne obavlja. Obzirom da izgradnja i održavanje objekata za djelatnost tržnice na malo, sa elementima i infrastrukturom određenim zakonskim i podzakonskim propisima, iziskuju znatna financijska sredstva, a zbog nekoliko velikih trgovačkih lanaca koji se nalaze na području Grada Bakra u Industrijskoj zoni Kukuljanovo i blizine gradske tržnice u Rijeci sa kojom je cijelo područje Grada Bakra dobro prometno povezano, upitna je opravdanosti pokretanja djelatnosti tržnice na malo u Gradu Bakru.

3.6. Održavanje groblja i krematorija

Pod komunalnom djelatnošću održavanje groblja i krematorija, podrazumijeva se održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i sahrane pokojnika, te ukop i kremiranje pokojnika.

Groblja su komunalni objekti u vlasništvu JLS na čijem se području nalaze i predstavljaju ograđeni prostor zemljišta na kojem se nalaze grobna mjesta, prateće građevine i komunalna infrastruktura. Prateće građevine su krematorij, mrtvačnica, dvorana za izlaganje na odru, prostorije za ispraćaj umrlih i sl.

Građenje i rekonstrukcija groblja u interesu je Republike Hrvatske.

Izgradnja, korištenje i upravljanje grobljem uređeni su Zakonom o grobljima (NN br. 19/98, 50/12).

Predstavničko tijelo JLS općim aktom uređuje mjerila i način dodjele i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, vremenske razmake ukopa u popunjena grobna mjesta, način ukopa nepoznatih osoba, održavanje groblja i uklanjanje otpada, uvjete upravljanja grobljem od strane pravne osobe koja upravlja grobljem, te uvjete i mjerila plaćanja naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje.

JLS na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja civilnih žrtava rata i groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, uključujući groblja i grobove pripadnika stranih oružanih sila, dužne su ih trajno održavati i voditi evidenciju pod uvjetima i na način propisan Pravilnikom o načinu i sadržaju vođenja evidencija te načinu obilježavanja i održavanja vojnih groblja i groblja civilnih žrtava rata i poslijeratnog razdoblja (čl 25. Zakona o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, NN br. 143/12).

Grobljem upravlja pravna osoba ili drugi subjekt osnovan prema uvjetima i na način propisan ZKG-om. Upravljanje grobljem razumijeva dodjelu grobnih mjesta, uređenje, održavanje i rekonstrukciju groblja na način koji odgovara tehničkim i sanitarnim uvjetima. Uprava groblja vodi brigu o održavanju groblja i uklanjanju otpada s groblja. Groblje mora biti ograđeno te održavano tako da uvijek bude čisto i uredno, a objekti na groblju moraju se

održavati u urednom i ispravnom stanju, na način da se ne vrijeđaju osjećaji pijeteta prema mrtvima.

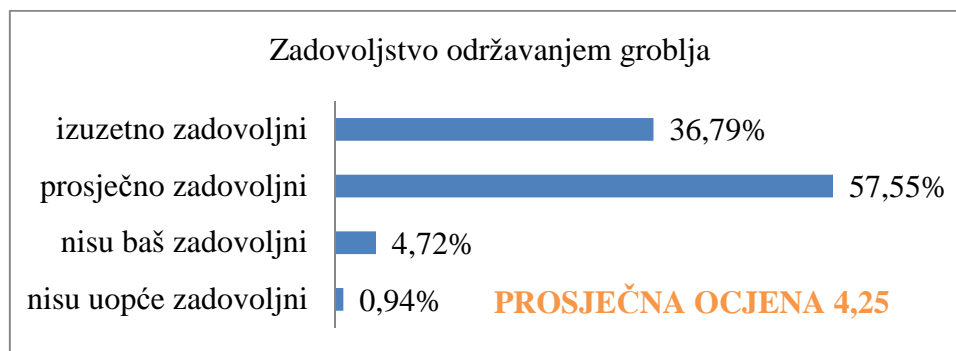
Pod održavanjem groblja podrazumijeva se održavanje i čišćenje zemljišta, staza i putova na groblju od otpada, čišćenje staza i putova od snijega i leda tako da budu čisti, prohodni i sigurni za posjetitelje groblja; održavanje rasvjete groblja; održavanja instalacija dovoda i odvoda vode; održavanje mrtvačnice i krematorija na groblju, dvorane za izlaganje na odru, prostorija za ispraćaj umrlih i drugih pratećih objekata vezanih za pogrebne poslove te uzgoj i održavanje zelenila. Otpadom se smatraju svi materijali koji su na bilo koji način nanesen ili dospiju na groblje, a po svojoj prirodi ne pripadaju na groblje ili narušavaju izgled groblja, te ostaci vijenaca, cvijeća i svijeća. Sredstva za održavanje groblja i objekata na groblju osiguravaju se iz godišnje grobne naknade koju plaćaju korisnici grobnog mjesta i ostalih prihoda određenim općim aktom JLS i uprave groblja. Grobno mjesto i prostor oko njega dužan je održavati korisnik groba.

Osim poslova održavanja groblja i objekata na groblju pod komunalnom djelatnošću održavanja groblja obuhvaćeni su poslovi kremiranja pokojnika u krematoriju na groblju i poslovi ukopa pokojnika. Kremiranje umrlih osoba izvan groblja je pogrebnička djelatnost utvrđena Zakonom o pogrebničkoj djelatnosti (NN br. 36/15). Poslovi kremiranja podrazumijevaju ceremoniju ispraćaja i spaljivanje posmrtnih ostataka (*incineraciju*). U Republici Hrvatskoj postoji samo jedna krematorija i to na zagrebačkom groblju Mirogoj. Troškove ukopa i kremiranja snosi naručitelj ukopa prema cjeniku Uprave groblja.

Umrlog se u pravilu ukopa na groblju koje se nalazi na području JLS na kojem je umrli imao prebivalište, odnosno na groblju koje je on odredio za života ili kojeg odredi njegova obitelj ili skrbnici. Umrlog se može pokopati i izvan groblja samo uz odobrenje tijela JLS nadležnog za komunalno gospodarstvo uz prethodno mišljenje tijela JLS nadležnog za poslove zdravstva.

Poslovi ukopa podrazumijevaju pripremne radove u mrtvačnici (postava odra, slaganje vijenaca i sl.), lotanje i odlotavanje limenog uložka, iskop grobne jame ili otvaranje grobnice, niše ili pretinca za urnu, ispraćaj umrlog od mrtvačnice do grobnog mjesta, ukop pokojnika ili polaganje urne, nošenje križa, zatvaranje groba, grobnice, niše ili pretinca za urne, svježe i suhe ekshumacije i ostale prateće usluge.

Djelatnost održavanja groblja na sedam mjesnih groblja u Gradu Bakru sukladno Odluci o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru i Odluci o grobljima (SNGB br. 14/14) obavlja upravitelj groblja Gradsko komunalno društvo „Dobra“. Zadovoljstvo ispitanika održavanjem groblja iskazano je u Grafikonu 7.

Grafikon 7

3.7. Obavljanje dimnjačarskih poslova

Pod obavljanjem dimnjačarskih poslova razumijeva se obveza čišćenja i kontrole dimovodnih objekata i uređaja za loženje što obuhvaća sljedeće radove:

- provjeru ispravnosti i funkcioniranja dimnjaka i uređaja za loženje,
- obavljanje redovitih i izvanrednih pregleda dimnjaka i uređaja za loženje,
- čišćenje dimnjaka i uređaja za loženje,
- poduzimanje mjera za sprječavanje opasnosti od požara, eksplozije, trovanja te zagađenja zraka, kako ne bi nastupile štetne posljedice zbog neispravnosti dimnjaka i uređaja za loženje.

Organizaciju i način rada dimnjačarskih poslova kao komunalne djelatnosti, rokovi čišćenja i kontrole dimnjaka i uređaja za loženje te nadzor nad obavljanjem dimnjačarskih poslova, temeljem odredbe članka 14. Zakona o zaštiti od požara (NN 92/10), uređuje općim aktom predstavničko tijelo JLS.

Osnovna zadaća dimnjačarske službe je čišćenje i pregled dimovodnih objekata te briga o njihovoj ispravnosti radi otklanja opasnosti od požara (Antić, 2014: 347). Dimnjačarske poslove može obavljati fizička ili pravna osoba koja je registrirana za obavljanje te djelatnosti i ima zaposlene osobe koje su stručno osposobljene za obavljanje dimnjačarskih poslova.

Odlukom o obavljanju dimnjačarskih poslova (SNGB br. 10/14) i Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru određeno je da u Gradu Bakru dimnjačarske poslove obavlja fizička ili pravna osoba temeljem ugovora o koncesiji za obavljanje dimnjačarskih poslova.

Dimnjačarski poslovi obavljaju se temeljem godišnjeg plana obveznog redovitog pregleda i čišćenja dimnjaka koji obuhvaća redosljed obavljanja dimnjačarskih usluga po naseljima, ulicama i kućnim brojevima. Vlasnici odnosno korisnici zgrada, stanova, poslovnih prostora, objekata i postrojenja dužni su voditi brigu da se uređaji za loženje i dimnjaci redovito čiste i održavaju u ispravnom stanju.

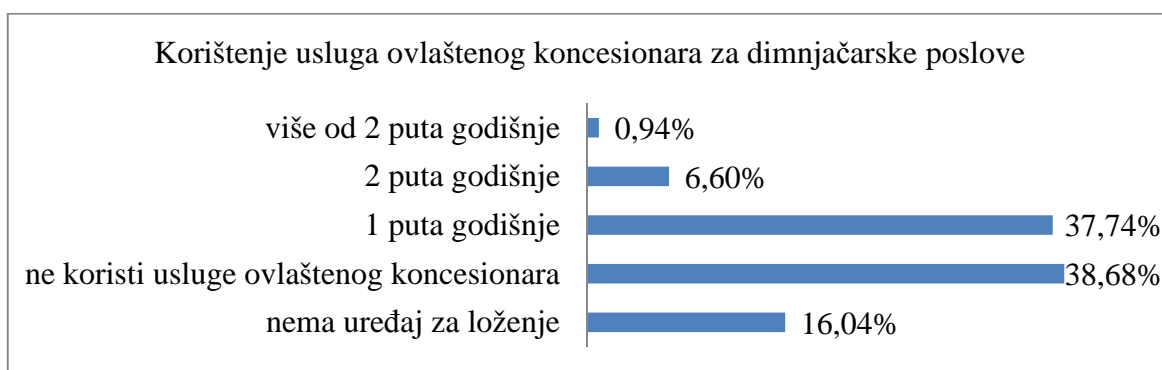
Korisnici usluga dužni su koncesionaru za obavljanje dimnjačarskih poslova omogućiti pregled i čišćenje dimnjaka i uređaja za loženje, dati podatke o broju i vrsti uređaja za loženje i dimnjaka u sezoni loženja te omogućiti pristup svakom uređaju za loženje i dimnjaku koji se koristi. Cijenu usluge za obavljanje dimnjačarskih poslova koncesionaru plaća korisnik usluge prema cjeniku ugovorenom između koncesionara i JLS.

Odlukom o obavljanju dimnjačarskih poslova određeno je da se redoviti pregled i čišćenje dimnjaka te uređaja za loženje u Gradu Bakru izvodi sukladno tehničkim normama i pravilima struke, a u svrhu provođenja zaštite od požara i očuvanja okoliša, najmanje jednom godišnje.

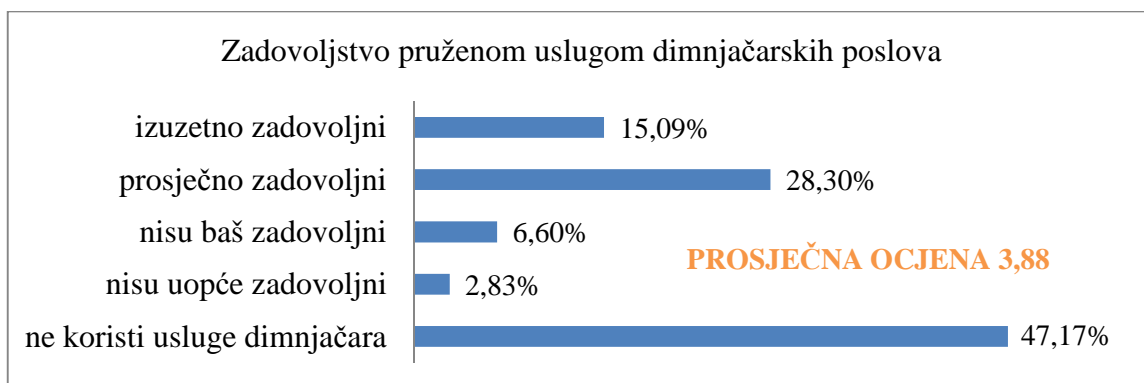
Kontrolu nad izvršavanjem ugovora o koncesiji obavlja nadležno upravno tijelo Grada Bakra pri čemu je ovlašteno:

- kontrolirati rad dimnjačara na adekvatan način,
- narediti obavljanje dimnjačarskih radova ako utvrdi da ih ovlašteni dimnjačar ne obavlja ili ih ne obavlja potpuno,
- zabraniti neovlašteno obavljanje dimnjačarskih radova,
- kontrolirati vođenje evidencije o pregledu i čišćenju dimnjaka i kartoteke dimnovodnih objekata,
- pokrenuti prekršajni postupak, izricati i naplaćivati novčane kazne,
- poduzimati i druge propisane mjere.

Prema rezultatima proveden ankete prikazanim u Grafikonu 8 utvrđena je bitna razlika između broja ispitanika koji nemaju potrebu za korištenje usluge dimnjačara jer nemaju uređaj za loženje i broja ispitanika koji ne koristi uslugu ovlaštenog koncesionara za obavljanje dimnjačarskih poslova već dimovodne kanale i uređaje za loženje čiste sami ili koristeći usluge neovlaštenih osoba. Zadovoljstvo ispitanika pružanjem usluga ovlaštenog koncesionara za obavljanje dimnjačarskih poslova iskazano je u Grafikonu 9. Kao razlog nezadovoljstva dio ispitanika navodi da su usluge preskupe, djelatnici neljubazni i nestručni.

Grafikon 8

Grafikon 9

3.8. Javna rasvjeta

Pod pojmom javna rasvjeta razumijeva se upravljanje, održavanje objekata i uređaja javne rasvjete uključivo podmirivanje troškova električne energije za rasvjetljavanje javnih površina, javnih cesta koje prolaze kroz naselje i nerazvrstanih cesta.

Javna rasvjeta dio je komunalne infrastrukture svakog naseljenog područja čija je izgradnja i održavanje u nadležnosti JLS. Ona ima dvojaku funkciju:

- primarno, mora omogućiti sigurni promet ljudi i vozila noću i u uvjetima smanjene vidljivosti kroz gradske i seoske prometne površine,
- sekundarno, svijetom treba istaknuti ambijentalnost prostora kao i vrijedna arhitektonska zdanja i povijesne znamenitosti, ali tako da to ne ide na štetu sigurnosti prometa te da ne uzrokuje svjetlosno onečišćenje (Antić, 2014.: 348-349)

Vlasnik objekata i uređaja javne rasvjete je JLS na čijem području se nalazi. JLS kao vlasnik javne rasvjete obveznik je plaćanja naknade za utrošenu električnu energiju. Troškovi električne energije i održavanja objekata i uređaja javne rasvjete financiraju se iz sredstava komunalne naknade.

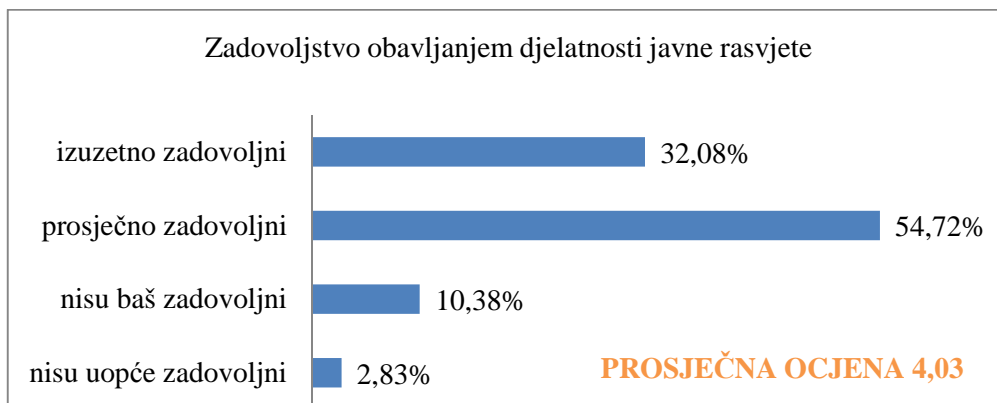
Djelatnost javne rasvjete u Gradu Bakru obavlja se temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i obuhvaća:

- godišnji pregled javne rasvjete
- građevinske radove na iskopu jama za temelje stupova i postavu istih,
- elektromontažni radovi s nabavkom materijala na postavi novih i zamjeni dotrajalih svjetiljki, zamjena sijalica, čišćenje sjenila, zamjena ostalog elektromaterijala,
- elektromontažni radovi na dekorativnoj blagdanskoj rasvjeti i rasvjeti za vrijeme održavanja prigodnih manifestacija.

Mjere uređenja, održavanja, korištenja i zaštite javne rasvjete u Gradu Bakru propisane su Odlukom o komunalnom redu (SNPGŽ br. 17/03 i 40/09) prema kojima:

- javno prometna površina, pješački put i drugi glavni putovi na javnim zelenim površinama moraju imati javnu rasvjetu,
- javna rasvjeta mora biti izvedena u skladu sa suvremenom svjetlosnom tehnikom, uzimajući u obzir značaj pojedinih dijelova naselja, pojedinih javnih površina, prometa i potreba mještana,
- pravna ili fizička osoba koja obavlja komunalnu djelatnost javne rasvjete dužna je redovito održavati rasvjetu u ispravnom stanju,
- na objekte javne rasvjete mogu se postavljati transparenti, reklamne površine i ukrasne zastave uz suglasnost Grada Bakra, ali tako da ne smetaju namjeni objekta,
- javna rasvjeta mora u pravili svijetliti cijele noći,
- namjerno oštećivanje i uništavanje rasvjetnih tijela je kažnjivo.

Zadovoljstvo ispitanika obavljanjem djelatnosti javne rasvjete iskazano je u Grafikonu 10. Ispitanici su u anketnom upitniku davali primjedbu da moraju sami prijavljivat kvarove na javnoj rasvjeti.

Grafikon 10

4. ORGANIZACIONI OBLICI OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Komunalne djelatnosti u skladu s odredbama ZKG-a mogu obavljati neposredno:

- trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave,
- javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- služba – vlastiti pogon, koju osniva jedinica lokalne samouprave,

te posredno,

- pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji,
- pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Općim aktom predstavničko tijelo JLS odlučuje, uz ograničenja određena ZKG-om, o načinu organiziranja obavljanja pojedine komunalne djelatnosti na jedan od pet navedenih načina. Svaki od pet organizacijskih subjekata koji obavljaju komunalnu djelatnost mora voditi brigu o tome da prilikom obavljanja djelatnosti poštuju temeljna načela komunalnog gospodarstva.

Obavljanje komunalnih djelatnosti može se organizirati i na način da se obavlja za više jedinica lokalnih samouprava, a zajednički su obvezne organizirati obavljanje komunalnih djelatnosti ako se sustav komunalne infrastrukture proteže kroz više jedinica lokalne samouprave na području jedne ili više županija (čl.4, st.4. ZKG-a).

Ukoliko JLS ne organizira trajno i kvalitetno obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti, održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne sposobnosti, na njezin trošak učinit će to jedinica područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalazi (čl.4, st. 5. ZKG-a).

Odlukom predstavničkog tijela JLS mogu pravnim osobama koje obavljaju komunalne djelatnosti održavanja javnih površina, održavanja nerazvrstanih cesta te održavanja groblja i krematorija prenijeti javne ovlasti da rješavaju u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima, obvezama i odgovornostima fizičkih i pravnih osoba te obavljanje druge javne ovlasti u sklopu djelatnosti radi koje su osnovani (čl. 6 ZKG-a).

Komunalne djelatnosti u Gradu Bakru obavljaju:

- trgovačka društva u vlasništvu ili suvlasništvu Grada Bakra,
- pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji,

- pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova (čl.3. Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti u Gradu Bakru).

4.1. Trgovačko društvo

Za obavljanje komunalnih djelatnosti JLS može osnovati trgovačko društvo koje se osniva kao i sva ostala trgovačka društva u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima (NN br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15). Jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave, u trgovačkom društvu, koje su odlukom predstavničkog tijela osnovale za obavljanje komunalne djelatnosti, moraju imati većinski dio dionica, odnosno udjela. Ukoliko JLS ima manjinski udio u trgovačkom društvu može istom povjeriti obavljanje komunalnih djelatnosti temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Gradsko vijeće Grada Bakra 2007.g. donijelo je odluku o osnivanju Gradskog komunalnog društva „DOBRA“ registriranog za obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti, a zbog osiguranja trajnog i kvalitetnog obavljanja komunalnih djelatnosti održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne sposobnosti.

Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru predstavničko tijelo je Gradskom komunalnom društvu DOBRA d.o.o. Kukuljanovo, trgovačkom društvu u 100%-tnom vlasništvu Grada Bakra, povjerilo obavljanje sljedećih komunalnih djelatnosti:

- pružanje usluga prijevoza putnika u javnom prometu na području Grada Bakra, koje zbog specifičnosti lokalnih potreba nisu u potpunosti pokrivene uslugom KD „Autotrolej“ Rijeka,
- održavanje čistoće,
- održavanje javnih površina
- održavanja groblja,
- odvodnja atmosferskih voda kao dio djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta.

Odlukom o grobljima na Gradsko komunalno društvo Dobra prenijete su javne ovlasti upravljanja grobljima na području Grada Bakra.

Komunalnom društvu „Autotrolej“ Rijeka, u suvlasništvu Grada Bakra i većinskom vlasništvu Grada Rijeke, povjereno je obavljanje djelatnosti prijevoza putnika u javnom

prometu.

Odluka o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru sadrži odredbe o obavljanju djelatnosti koje su prestale biti komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta, odlaganje komunalnog otpada i prijevoz pokojnika) te je istu stoga potrebno uskladiti sa zakonskim normama.

4.2. Javna ustanova

Javna ustanova za obavljanje komunalnih djelatnosti osniva se sukladno odredbama Zakona o ustanovama (NN br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08) jer ZKG nema posebnih odredbi u svezi s javnom ustanovom koju JLS osniva za obavljanje komunalnih djelatnosti (Tolić: 103). Ustanova se osniva za trajno obavljanje određene djelatnosti uz uvjet da se ta djelatnost ne obavlja radi stjecanja dobiti, već radi zadovoljenja određenih potreba i interesa fizičkih i pravnih osoba na području JLS. Osnivač ustanove JLS i ustanova ne mogu slobodno raspolagati dobiti od poslovanja, već se ista upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti koju ustanova obavlja.

4.3. Služba –vlastiti pogon

JLS mogu za obavljanje komunalnih djelatnosti osnovati vlastiti pogon kao najneposredniji način obavljanja komunalnih djelatnosti u kojoj sve ili samo pojedine komunalne djelatnosti obavljaju službenici ili namještenici upravnih tijela JLS. Vlastiti pogon nema svojstvo pravne osobe ali je samostalan u obavljanju komunalnih djelatnosti koje su mu povjerene za obavljanje odlukom predstavničkog tijela JLS.

Odluka o osnivanju vlastitog pogona sadrži odredbe o:

- komunalnim djelatnostima koje će vlastiti pogon obavljati,
- području na kojem će se obavljati komunalne djelatnosti,
- unutarnjem ustrojstvu, organiziranju poslovanja i poslovođstvu vlastitog pogona,
- sredstvima koja su potrebna za početak rada vlastitog pogona, te način njihovog pribavljanja i osiguranja,
- aktima poslovanja vlastitog pogona,

- iskazivanju učinka poslovanja,
- ograničenju glede stjecanja, opterećivanja, i otuđivanja nekretnina i drugu vrstu potrebne imovine JLS na kojoj se odvija poslovanje vlastitog pogona,
- načinu nadzora poslovanja vlastitog pogona od strane JLS,
- imenovanje i razrješenje upravitelja vlastitog pogona,
- ukidanje vlastitog pogona (čl 8. ZKG-a).

Vlastitim pogonom upravlja upravitelj pogona. Vlastiti pogon pogodan je oblik organizacije obavljanja komunalnih djelatnosti za manje JLS.

4.4. Koncesije

Pravo obavljanja komunalnih djelatnosti te izgradnju i korištenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture u cilju obavljanja određenih komunalnih djelatnosti može koncesijom dodijeliti predstavničko tijelo JLS pravnoj ili fizičkoj osobi na rok ne dulji od 30 godina (čl. 11. ZKG-a).

To se odnosi na one komunalne djelatnosti odnosno poslove kod kojih davatelj usluge isporučuje neko dobro odnosno pruža uslugu pojedinačnom korisniku u mjerljivim količinama, pa od toga korisnik može i naplatiti svoju uslugu, što koncesionaru omogućuje tržišno poslovanje (Antić, 2014: 351).

Koncesijom se može steći obavljanje sljedećih djelatnosti:

- prijevoz putnika u javnom prometu,
- tržnice na malo,
- obavljanje dimnjačarskih poslova (čl. 11. ZKG-a).

Predstavničko tijelo JLS općim aktom određuje komunalne djelatnosti koje će se obavljati dodjeljivanjem koncesije te utvrđuje pripremne radnje i postupak davanja koncesije sukladno odredbama Zakona o koncesijama (NN br. 125/08, 90/11, 143/12).

Obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje izvršno tijelo JLS u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a može se neizmijenjenog sadržaja objaviti u ostalim sredstvima javnog priopćavanja i na internetskoj stranici JLS.

Odluka o davanju koncesije je upravni akt kojeg donosi predstavničko tijelo JLS. Ugovor o koncesiji na temelju odluke o davanju koncesije s odabranim najpovoljnijim ponuditeljem sklapa izvršno tijelo JLS.

Naknada za koncesiju prihod je proračuna JLS.

U Gradu Bakru na temelju ugovora o koncesiji obavlja se komunalna djelatnost obavljanja dimnjačarskih poslova.

4.5. Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova

Obavljanje komunalnih djelatnosti koje se financiraju isključivo iz proračuna JLS mogu se povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora (čl. 15. ZKG-a). Komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova su:

- održavanje čistoće,
- održavanje javnih površina,
- održavanje nerazvrstanih cesta,
- javna rasvjeta.

Predstavničko tijelo općim aktom određuje komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova te utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih poslova na temelju ugovora. JLS u postupku prikupljanja ponuda ili postupku javnog natječaja, sukladno ZKG-u, odabire pravnu ili fizičku osobu za obavljanje komunalne djelatnosti na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi izvršno tijelo JLS. Nakon prikupljanja ponuda predstavničko tijelo JLS donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova sklapa izvršno tijelo JLS.

Komunalne djelatnosti koje se sukladno Odluci o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru obavljaju na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova na vrijeme najdulje od četiri godine su:

- održavanje nerazvrstanih cesta,
- javna rasvjeta.

5. FINANCIRANJE OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI

JLS imaju pravo na vlastite prihode kojim slobodno raspoložu u obavljanju poslova iz svojeg djelokruga. Prihodi JLS moraju biti razmjerni njihovim ovlastima predviđenim Ustavom i zakonom (čl. 138. Ustava RH).

Sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti osiguravaju se:

- iz cijene komunalne usluge,
- iz komunalne naknade,
- iz proračuna jedinice lokalne samouprave,
- iz drugih izvora po posebnim propisima (čl. 19. ZKG-a).

5.1. Cijena komunalne usluge

Iz cijene komunalne usluge sukladno odredbama ZKG-a osiguravaju se sredstva za obavljanje djelatnosti prijevoza putnika u javnom prometu, tržnice na malo i obavljanja dimnjačarskih poslova (čl. 20.st.1. ZKG-a). To su usluge individualne potrošnje kod kojih se može odrediti opseg usluge pružen svakom pojedinom korisniku te stoga korisnik usluge plaća cijenu komunalne usluge isporučitelju usluge. Slijedom navedenog, u ovu kategoriju financiranja iz cijene komunalne usluge pripada i dio djelatnosti održavanja groblja koji se odnosi na ukop i kremiranje pokojnika.

Isporučitelj komunalne usluge dužan je za svaku promjenu cijene, odnosno tarife svojih usluga pribavit prethodnu suglasnost izvršnog tijela JLS na području kojih se isporučuje usluga i koje se dužno očitovati u roku 15 dana od dan podnošenja zahtjeva. Ukoliko se ne očituju u zadanom roku, smatra se da je suglasnost dana (čl.21. ZKG-a).

5.2. Komunalna naknada

Komunalna naknada je prihod proračuna JLS. Sredstva komunalne naknade namijenjena su financiranju komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje:

- održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina,
- održavanje javnih površina,
- održavanje nerazvrstanih cesta,

- održavanje groblja i krematorija,
- javna rasvjeta (čl.22. st.1. ZKG-a).

Sredstva komunalne naknade namijenjena su i financiranju građenja objekata i uređaja komunalne infrastrukture, a odlukom predstavničkog tijela JLS mogu se upotrijebiti i u svrhu građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, financiranje građenja i održavanja javnih građevina sportske i kulturne namjene i poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu JLS.

Komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici:

- stambenog prostora,
- poslovnog prostora,
- garažnog prostora,
- građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i
- neizgrađenog građevinskog zemljišta,

za nekretnine koje se nalaze unutar građevinskog područja naselja kao i za nekretnine izvan građevinskog područja naselja na kojima se najmanje obavljaju djelatnosti održavanja javnih površina, održavanja nerazvrstanih cesta i javna rasvjeta i koje su opremljene najmanje pristupnom cestom, objektima za opskrbu električnom energijom i vodom prema mjesnim prilikama.

Predstavničko tijelo JLS donosi odluku o komunalnoj naknadi kojom se obvezno utvrđuju:

- naselja u JLS u kojima se naplaćuje komunalna nada,
- područja zona u gradu, odnosno općini,
- koeficijent zone (Kz) za pojedine zone
- koeficijent namjene (Kn) za poslovni prostor i građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti,
- rokovi plaćanja komunalne naknade,
- nekretnine važne za JLS koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju plaćanja komunalne naknade,
- opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade,

- izvore sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade (čl.23. ZKG-a).

Komunalna naknada plaća se po m² obračunske površine koja se utvrđuje na način određen ZKG-om.

Nadležno upravno tijelo JLS u čijem su djelokrugu poslovi komunalnog gospodarstva donosi rješenje o komunalnoj naknadi najkasnije do 31. ožujka za tekuću godinu ukoliko se na osnovi odluke predstavničkog tijela mijenja njezina visina u odnosu na prethodnu godinu, te donosi rješenje o privremenom, potpunom ili djelomičnom oslobađanju plaćanja komunalne naknade. Izvršno rješenje o komunalnoj naknadi izvršava isto upravno tijelo u postupku i na način određen propisima o prisilnoj naplati poreza na dohodak, odnosno dobit. Protiv navedenih rješenja može se uložiti žalba upravnom tijelu županije nadležnom za poslove komunalnog gospodarstva.

Predstavničko tijelo JLS za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za djelatnosti odvodnje atmosferskih voda, održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje groblja i krematorija te javne rasvjete. Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrđuje se opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja (čl. 28. ZKG-a).

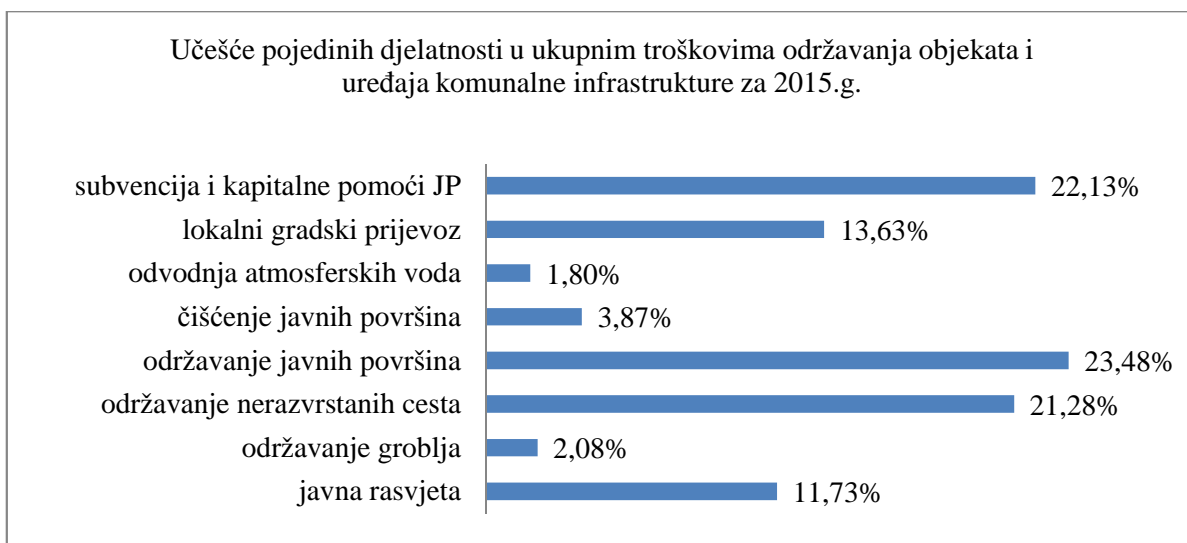
Izvršno tijelo JLS dužno je do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu JLS podnijeti izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu.

Odlukom o prihvaćanju izvješća o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u Gradu Bakru za 2015. Godinu (SNGB br. 5/16) utvrđeno je da je za održavanje komunalne infrastrukture utrošeno 11.276.581,09 kn po djelatnostima prikazanima u Grafikonu 11.

Odlukom o komunalnoj naknadi (SNPGŽ br. 50/09, 23/10, 51/10, 18/11, 14/12 , 57/12 i SNGB br. 5/14) područje Grada Bakra podijeljeno je u pet zona za obračun komunalne

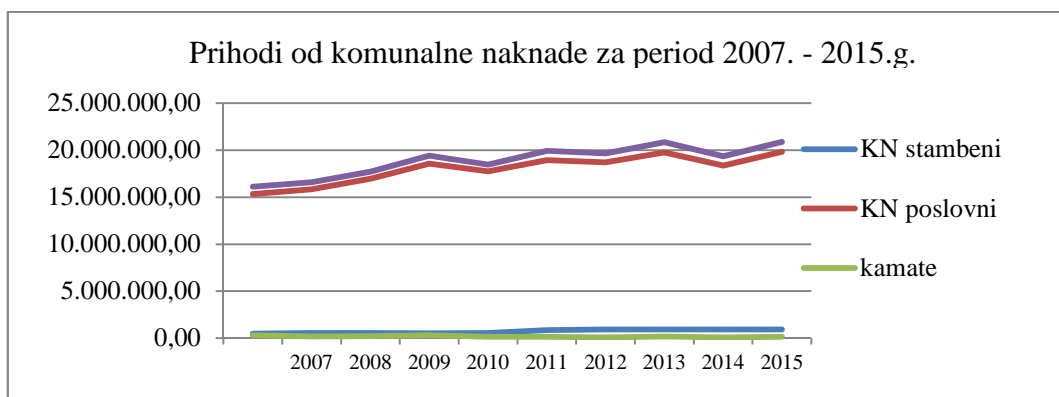

naknade, s time da prve dvije zone čine područja zona gospodarskih i infrastrukturnih namjena, dok su građevinska područja naselja svrstana u preostale tri zone.

Grafikon 11

Grad Bakar najviše prihoda od komunalne naknade ostvaruje od gospodarskih subjekata sa područja Industrijske zone Kukuljanovo i to kao rezultat višegodišnjeg ulaganja u komunalnu infrastrukturu zone čime je omogućena gradnja novih gospodarskih objekata i stvoreni uvjeti za obavljanje gospodarskih djelatnosti. Povećanjem broja gospodarskih subjekata kontinuirano se povećavaju prihodi od komunalne naknade, a znatno povećanje prihoda od komunalne naknade za stambeni prostor ostvareno je 2011.g. nakon izvršene izmjere svih stambenih i poslovnih objekata na području Grada Bakra (Grafikon 12).

Grafikon 12

Prihodi od komunalne naknade u prihodima Proračuna Grada Bakra za 2015.g. sudjeluju sa 37,18%. (Godišnju izvještaj o izvršenju proračuna Grada Bakra za razdoblje od 01.01. – 31.12.2015. godine, SNGB br. 5/16).

Primjenom novih informatičkih tehnologija, povezivanjem baze podataka obveznika komunalne naknade sa aplikacijom GIS (Geografsko informacijski sustav) stvoreni su uvjeti za trajno praćenje stanja u prostoru budući da su u navedenoj aplikaciji implementirani i podatci vezani za obavljanje komunalnih djelatnosti (javna rasvjeta, jave površine i sl.).

5.3. Proračun jedinice lokalne samouprave

Komunalne djelatnosti mogu se financirati, osim iz cijene usluga i komunalne naknade kao namjenskih prihoda i iz drugih prihoda proračuna JLS kao što su naknade za koncesiju, porezi, prirezi, pristojbe i sl., te prihoda od imovine JLS o čemu odluku donosi predstavničko tijelo JLS.

5.4. Izvori po posebnom propisu

Sredstva za financiranje komunalnih djelatnosti mogu se pribavljati i izdavanjem vrijednosnih papira (municipalnih obveznica, komercijalnih zapisa i dr.) te različitim oblicima javno-privatnog partnerstva.

Za obavljanje komunalnih djelatnosti JLS mogu se koristiti i sredstvima pomoći iz državnog i županijskog proračuna te sredstva EU fondova.

6. FINANCIRANJE GRAĐENJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za javne površine, nerazvrstane ceste, groblja i krematorije, te javnu rasvjetu financira se iz:

- komunalnog doprinosa,
- proračuna JLS,
- naknade za koncesiju,
- drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom (čl. 30.st 1. ZKG-a).

Građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i nabava opreme za prijevoz putnika i tržnice na malo financira se iz:

- cijene komunalne usluge,
- proračuna JLS,
- naknade za koncesije,
- drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom (čl. 30.st 2. ZKG-a)..

Predstavničko tijelo JLS donosi Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu koji obvezno sadrži opis poslova s procjenom troškova gradnje objekata i uređaja, nabave opreme, te iskaz financijskih sredstava potrebitih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja.

Komunalni doprinos je novčano javno davanje koje se plaća za građenje i korištenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i to: javnih površina, nerazvrstanih cesta, groblja i krematorija, te javne rasvjete. Komunalni doprinos je prihod JLS kojeg plaća vlasnik građevinske čestice na kojoj se gradi građevina ili investitor. Komunalni doprinos plaća se po izvršnosti građevinske dozvole (čl. 122. Zakona o gradnji, NN 153/13). Podnositelji zahtjeva, odnosno vlasnici zgrade za koju je doneseno rješenje o izvedenom stanju u postupku ozakonjenja nezakonito izgrađenih zgrada, dužni su također po izvršnosti tog rješenja platiti komunalni doprinos (čl. 22. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, NN br. 86/12, 143/13).

Predstavničko tijelo JLS donosi odluku o komunalnom doprinosu kojom se obvezno utvrđuje:

- područja zone u JLS ovisno o pogodnosti položaja određenog područja i stupnju opremljenosti objektima i uređajima komunalne infrastrukture,
- jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po vrsti objekta i uređaja komunalne infrastrukture i po pojedinim zonama, određena u kunama po m³ građevine,
- način i rokovi plaćanja komunalnog doprinosa,
- opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima može odobriti djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa i
- izvore sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa (čl. 31. st.7. ZKG-a).

Kod donošenja odluke o komunalnom doprinosu predstavničko tijelo JLS ima zakonsko ograničenje u određivanju jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa za prvu zonu za obračun komunalnog doprinosa koja ne može biti viša od 10% prosječnih troškova gradnje m³ etalonske građevine u Republici Hrvatskoj (čl. 31. st. 9 ZKG-a), odnosno trenutno ne može biti veća od 138,29 kn/m³.

Komunalni doprinos obračunava se po obujmu (m³) građevine, pod uvjetom i način propisan ZKG-om i Pravilnikom o načinu utvrđivanja obujma građevine za obračun komunalnog doprinosa (NN br. 136/06, 135/10, 14/11, 55/12). Visina komunalnog doprinosa utvrđuje se rješenjem koje donosi upravno tijelo JLS nadležno za komunalno gospodarstvo množenjem obujma građevine i jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa utvrđene odlukom o komunalnom doprinosu.

Rješenje o komunalnom doprinosu obvezno sadrži:

- iznos sredstava komunalnog doprinosa koji je obveznik dužan platiti,
- način i rokove plaćanja komunalnog doprinosa,
- prikaz načina obračuna komunalnog doprinosa za građevinu koja se gradi ili ozakonjuje,
- popis objekata i uređaja komunalne infrastrukture koje će JLS izgraditi u skladu s Programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture,
- obvezu JLS o razmjernom povratu sredstava u odnosu na izgrađenost objekata i uređaja komunalne infrastrukture iz Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i ostvareni priliv sredstava (čl.32. ZKG-a).

Protiv rješenja o komunalnom doprinosu može se izjaviti žalba upravnom tijelu županije nadležnom za komunalno gospodarstvo.

Odlukom o komunalnom doprinosu (SNGB br. 7/15) određeno je, prema položajnoj pogodnosti i opremljenosti komunalnom infrastrukturom, pet zona za obračun komunalnog doprinosa sa jediničnom vrijednosti komunalnog doprinosa u rasponu od 6,00 do 77,00 kn/m³.

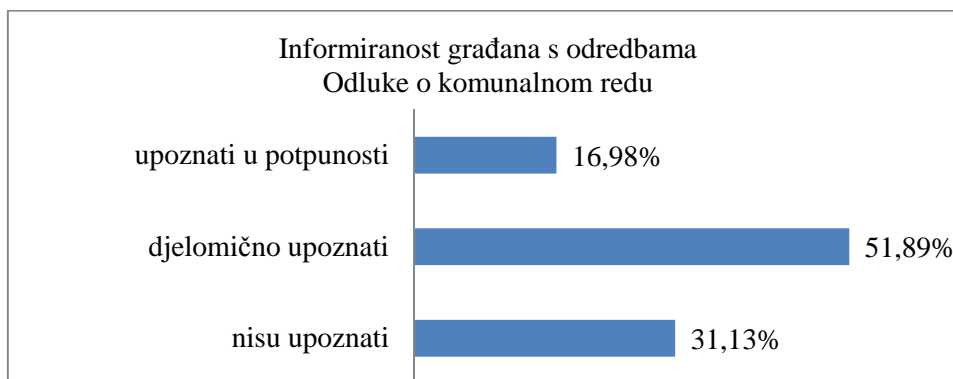
Poticajne mjere za gradnju gospodarskih građevina utvrđene su Odlukom o komunalnom doprinosu prema kojima se umanjuje jedinična vrijednosti komunalnog doprinosa pod određenim uvjetima, te odobrava obročno plaćanje komunalnog doprinosa do 20 mjesečnih obroka, a za iznose komunalnog doprinosa preko 1.000.000,00 kn može se odobriti odgoda početka plaćanja na godinu dana. Mogućnost obročnog plaćanja komunalnog doprinosa do 12 mjesečnih obroka utvrđena je i za građenje stambenih građevina.

7. NADZOR NAD OBAVLJANJEM KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Nadzor nad zakonitosti provedbe ZKG-a provode Vlada Republike Hrvatske i resorna ministarstva. Inspekcijski nadzor nad provedbom ZKG-a obavlja Ministarstvo financija (čl. 39. ZKG-a). No osim toga, nadzor nad pojedinim poslovima u obavljanju komunalnih djelatnosti obavljaju različiti drugi subjekti i državne i lokalne samouprave temeljem posebnih zakona i drugih propisa. Pritom je državni nadzor usmjeren prema JLS i subjektima koji obavljaju komunalnu djelatnost, dok je nadzor lokalne samouprave usmjeren na subjekte koji obavljaju komunalnu djelatnost i na građane u smislu poštivanja komunalnog reda i ostalih općih akata tijela JLS kojima se uređuju pojedine komunalne djelatnosti (Antić, 2014: 363).

Prenošenjem obavljanja pojedinih komunalnih poslova na druge osobe, JLS ne oslobađaju se obveze vršenja nadzora i poduzimanja mjera radi osiguravanja pravilnog djelovanja tih osoba, a ne oslobađaju se niti odgovornosti za štetu koja nastane uslijed propusta u njihovom radu. (Sentenca, Županijski sud u Splitu, Gžx-355/11)

Predstavničko tijelo JLS dužno je, u cilju pobližeg uređenja odnosa u komunalnom gospodarstvu, donijeti odluku o komunalnom redu kojom se propisuju prava i obveze građana naročito o: uređenju naselja, održavanju čistoće i čuvanju javnih površina, korištenje javnih površina, skupljanju, odvozu i postupanju sa sakupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje komunalnog reda i kaznene odredbe (čl. 16. ZKG-a). U kojoj mjeri su ispitanici upoznati s odredbama Odluke o komunalnom redu (Grafikon 13) ukazuje na potrebu većeg informiranja građana o njihovim pravima i obvezama.

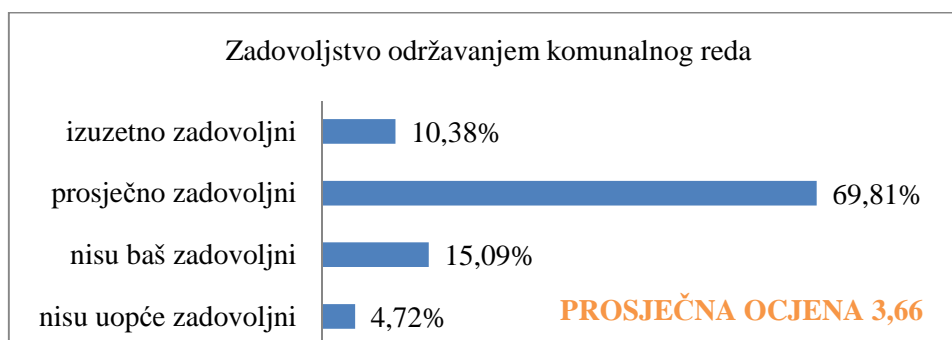
Grafikon 13

Nadzor nad provedbom odredbi komunalnog reda provodi komunalno redarstvo ustrojeno u upravnim odjelima JLS nadležnih za komunalnu gospodarstvo. Poslove komunalnog redarstva obavljaju komunalni redari. Komunalni redar u provođenju komunalnog reda ovlašten je :

- rješenjem narediti fizičkim i pravnim osobama radnje u svrhu održavanja komunalnog reda,
- izricati mandatne kazne,
- predložiti pokretanje prekršajnog postupka (čl. 18. ZKG-a).

Komunalno redarstvo osim nadležnosti propisanih odlukom o komunalnom redu dužno je postupati i po odredbama drugih propisa koji su im izrijekom dati u nadležnost.

Zadovoljstvo ispitanika održavanjem komunalnog reda prikazano je na Grafikonu 14.

Grafikon 14

8. ZAKLJUČAK

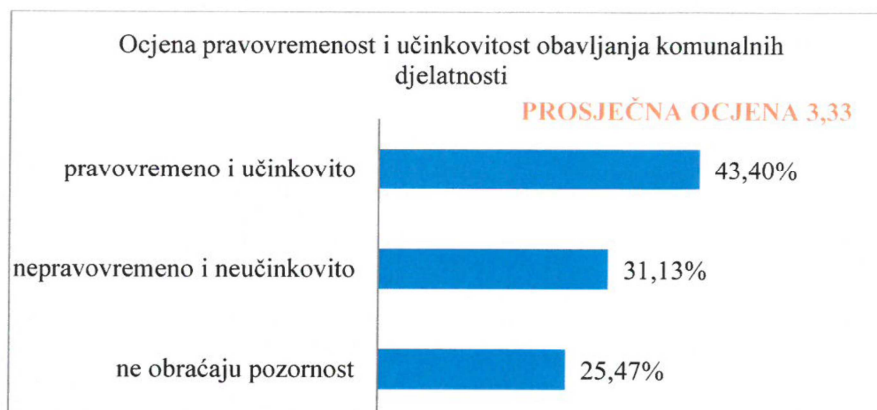
Zakonom o komunalnom gospodarstvu određeni su uvjeti za obavljanje komunalnih djelatnosti. Česte izmjene ZKG-a i izmjena odredbi ZKG-a odredbama drugih posebnih propisa ne pridonose pravnoj sigurnosti.

Opći akti JLS moraju biti u skladu s Ustavom i zakonima te je Odluku o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru potrebno uskladiti s važećim odredbama ZKG-a budući da sadrži odredbe o obavljanju djelatnosti koje su izmjenama zakona prestale biti komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta, odlaganje komunalnog otpada i prijevoz pokojnika).

Rješavanje komunalne problematike i povećanje komunalnog standarda svakako je jedan od prioritetnih zadataka lokalne samouprave i čini najznačajniji dio poslova koji obavljaju neposredno i posredno upravna tijela JLS.

Grad Bakar u protekla dva desetljeća učinio je mnogo na izgradnji objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te poboljšanju kvalitete održavanja postojeće komunalne infrastrukture, na cijelom području Grada, na što ukazuju i zadovoljavajući rezultati ankete. Rezultati ankete o tome u kojoj mjeri su stanovnici Grada Bakra zadovoljni komunalnim standardom ukazuju da je velika većina stanovnika zadovoljna sa obavljanjem komunalnih djelatnosti, posebice onih djelatnosti koje se financiraju iz proračuna Grada Bakra kao što su održavanje čistoće javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, javna rasvjeta te održavanje groblja koje se jednim dijelom financira iz godišnje grobne naknade i prihod/trošak je upravitelja groblja. Ispitanici su u odnosu na zadovoljavajuću kvalitetu obavljanja djelatnosti imali više primjedbi na pravovremenost i učinkovitost obavljanja djelatnosti, slijedom čega se zaključuje da se određene djelatnosti ne obavljaju pravovremeno te se ne postiže potreban učinak, što se može poboljšati boljim planiranjem (Grafikon 15).

Grafikon 15

Stanovnici Grada Bakra koji koriste javni prijevoz kroz rezultate ankete iskazali su potrebu provođenja ispitivanja većeg broja korisnika javnog prijevoza, te u najvećoj mogućoj mjeri zadovoljenje potreba korisnika izmjenom voznog reda, uvođenjem dodatnih linija, izmjenom trase vožnje ili produženje trase postojećih linija, ovisno o rezultatima ispitivanja.

Zabrinjavajući su rezultati ankete vezano za obavljanje dimnjačarskih poslova prema kojim preko 30 % ispitanika koji ima uređaje za loženje ne koristi usluge ovlaštenog koncesionara, već uređaje za loženje i dimovodne kanale čiste sami ili putem neovlaštenih osoba, što preventivno predstavlja potencijalnu opasnost od požara, zagađenja okoliša i opasnost za ljudske živote. Neizvršavanje redovite obveze čišćenja uređaja za loženje i dimovodnih kanala od strane ovlaštenog koncesionara u skladu s odredbama Odluke o dimnjačarskim poslovima i Ugovorom o koncesiji za obavljanje dimnjačarskih poslova umanjuje prihode Grada Bakra s osnova naknade za koncesiju. Navedeno iziskuje žurno poduzimanje mjera nadzora nadležnog inspektora državnog tijela i upravnog tijela Grada Bakra.

Praćenje stanja u prostoru, redovito zaduživanje i naplata komunalnih prihoda, poticajne mjere u gospodarstvu način su na koji se mogu stvoriti uvjeti za kontinuirano povećanje proračunskih prihoda i povećanje sredstava namijenjenih za ulaganja u komunalne djelatnosti te uz ispitivanje i zadovoljavanje potreba građana poboljšanje komunalnog standarda u Gradu Bakru temeljene na načelima univerzalnosti, ekonomičnosti i efikasnosti.

LITERATURA

1. Antić T, Ustrojstvo i djelokrug javnog sektora, Pravni fakultet u Rijeci, 2014.
2. Sarvan D., Pretvorba komunalnih poduzeća i vlasništvo objekata i uređaja komunalne infrastrukture, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, br. 1, vol.28.,2007.g.
3. Sarvan D., Obavljanje komunalnih djelatnosti kao javne službe, Hrvatska javna uprava, god. 8., 2008., br.4, str. 1055-1086
4. Tolić V. i dr., Način obavljanja komunalnih djelatnosti u sustavu komunalnog gospodarstva, Praktični menadžment, Vol II, br.2., str.103

PRAVNI IZVORI

1. Ustav Republike Hrvatske, NN br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14
2. Zakon o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, NN br. 143/12
3. Zakon o komunalnom gospodarstvu, NN br. 36/95, 109/95, 21/96, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 56/13, 94/13, 153/13, 147/14 i 36/15
4. Zakon o pogrebničkoj djelatnosti, NN br. 36/15
5. Zakon o trgovačkim društvima, NN br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13 i 110/15
6. Zakon o ustanovama, NN br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08
7. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva, NN br. 153/09
8. Zakona o gradnji, NN br. 153/13
9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, NN br. 90/11
10. Zakona o koncesijama, NN br. 125/08, 90/11 i 143/12
11. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08, 36/09, 150/11 i 144/12
12. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, NN br. 94/13
13. Zakona o pogrebničkoj djelatnosti, NN br. 36/15
14. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, NN br. 86/12 i 143/13
15. Zakona o trgovini, NN br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13 i 30/14
16. Zakona o vodama, NN br. 153/09 i 56/13
17. Zakona o zaštiti od požara, NN br. 92/10
18. Zakonom o cestama, NN br. 84/11, 22/13, 54/13 i 148/13

19. Zakonom o grobljima, NN br. 19/98 i 50/12
20. Zakonom o sigurnosti prometa na cestama, NN br. 67/08, 48/10, 74/11 i 80/13
21. Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica, NN br. 66/09, 108/09, 8/10 i 108/14
22. Pravilnik o načinu utvrđivanja obujma građevine za obračun komunalnog doprinosa, NN br. 136/06, 135/10, 14/11 i 55/12
23. Sentenca, Županijski sud u Splitu, Gžx-355/11
24. Statut Grada Bakra, SNPGŽ br. 40/13, 44/13 i SNGB br. 11/14
25. Odluka o grobljima, SNGB br. 14/14
26. Odluka o javnom prijevozu putnika na području gradova Rijeke, Opatije, Bakra, Kastva i Kraljevice, te općina Čavle, Jelenje, Klana, Viškovo, Kostrena, Lovran i Matulji, SNPGŽ br. 1/98, 10/98, 4/05 i 18/08
27. Odluka o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru, SNPGŽ br. 40/09, 4/13 i SNGB br. 5/14, 14/14
28. Odluka o komunalnoj naknadi, SNPGŽ br. 50/09, 23/10, 51/10, 18/11, 14/12, 57/12 i SNGB br. 5/14
29. Odluka o komunalnom doprinosu, SNGB br. 7/15
30. Odluka o komunalnom redu, SNPGŽ br. 17/03 i 40/09
31. Odluka o nerazvrstanim cestama, SNGB br. 11/15
32. Odluka o obavljanju dimnjačarskih poslova, SNGB br. 10/14
33. Odluka o prihvaćanju izvješća o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u Gradu Bakru za 2015. godinu, SNGB br. 5/16
34. Odluka o unutarnjem ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela Grada Bakra, SNPGŽ br. 57/12
35. Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Grada Bakra za razdoblje od 01.01. – 31.12.2015. godine, SNGB br. 5/16

Internet stranice

www.bakar.hr– službena internet stranica Grada Bakra

www.autotrolej.hr– službena internet stranica Komunalnog društva „Autotrolej“ d.o.o. Rijeka

www.gkd-dobra.hr – službena internet stranica Gradskog komunalnog društva „Dobra“ d.o.o.

Kukuljanovo

POPIS KRATICA

RH – Republika Hrvatska

ZKG – Zakon o komunalnom gospodarstvu

JLS – Jedinica lokalne samouprave

NN – Narodne novine

SNPGŽ- Službene novine Primorsko-goranske županije

SNGB– Službene novine Grada Bakra

JP – javni prijevoz

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 – Način informiranja o obavljanju komunalnih djelatnosti
na području Grada Bakra

Grafikon 2 – Korištenje javnog prijevoza

Grafikon 3 – Zadovoljstvo korisnika postojećom uslugom javnog prijevoza

Grafikon 4 – Zadovoljstvo održavanjem čistoće

Grafikon 5 – Zadovoljstvo održavanjem javnih površina

Grafikon 6 – Zadovoljstvo održavanjem nerazvrstanih cesta

Grafikon 7 – Zadovoljstvo održavanjem groblja

Grafikon 8 – Korištenje usluga ovlaštenog koncesionara za dimnjačarske poslove

Grafikon 9 – Zadovoljstvo obavljanjem dimnjačarskih poslova

Grafikon 10 – Zadovoljstvo obavljanjem djelatnosti javne rasvjete

Grafikon 11 – Učešće pojedinih djelatnosti u ukupnim troškovima održavanja
objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2015.g.

Grafikon 12 – Prihodi od komunalne naknade za period od 2007 do 2015.g.

Grafikon 13 – Informiranost građana s odredbama Odluke o komunalnom redu

Grafikon 14 – Zadovoljstvo održavanjem komunalnog reda

Grafikon 15 – Ocjena pravovremenosti i učinkovitosti obavljanja komunalnih djelatnosti

VELEUČILIŠTE "NIKOLA TESLA" U GOSPIĆU

Tanja Bruketa

**KOMUNALNE DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI
MUNICIPAL SERVICES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT**

Završni rad

Gospić, 2016.

VELEUČILIŠTE "NIKOLA TESLA" U GOSPIĆU
UPRAVNI ODJEL U OTOČCU
Stručni upravni studij

KOMUNALNE DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI
MUNICIPAL SERVICES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT

Završni rad

MENTOR

Prof.dr.sc. Mirko Klarić

STUDENT

Tanja Bruketa

MBS: JMBAG 2963000372/13

Gospić, srpanj 2016.

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

UPRAVNI odjel

Gospić, 11.03. 2016.

ZADATAK

za završni rad

Pristupniku TANJA BRUKETA MBS: 2963000392/13

Studentu stručnog studija UPRAVNI STUDIJ izdaje se tema završnog rada pod nazivom
KOMUNALNE DJELATNOST U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Sadržaj zadatka :

ISTRAŽITI ZNAČAJ I ULOGU KOMUNALNIH
DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI
NA PRIMJERU GRADA ĐAKOVA.

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: PROF. DR. SC. MIRKO KLACIĆ zadano: 11.03.2016. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Pročelnik odjela: DR. SC. ALEXANDAR SKRANČIĆ predati do: 31.05.2016. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Student: TANJA BRUKETA primio zadatak: 11.03.2016. [potpis]
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Dostavlja se:

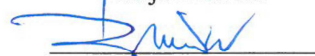
- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom „KOMUNALNE DJELATNOSTI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI“ izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora prof.dr.sc. Mirka Klarića.

Tanja Bruketa

Sažetak

Tema ovog završnog rada je istražiti značaj i ulogu komunalnih djelatnosti u lokalnoj samoupravi na primjeru Grada Bakra. Komunalne djelatnosti definirane su zakonom i općim aktom jedinice lokalne samouprave te predstavljaju jedan od temelja suvremenog življenja. Lokalna samouprava, kao dio upravnog sustava vlasti najbliža građanima i gospodarskim subjektima, u mogućnosti je pratiti, prepoznati i u najvećoj mogućoj mjeri svrhovito zadovoljiti potrebe fizičkih i pravnih osoba na njezinom području. U radu je, na osnovi zakonskih propisa i općih akata Grada Bakra, utvrđeno koje se komunalne djelatnosti obavljaju u Gradu Bakru te koji značaj i ulogu imaju komunalne djelatnosti kao javna služba, opća načela za obavljanje komunalnih djelatnosti, način obavljanja, financiranje građenja i održavanje objekata komunalne infrastrukture te nadzor nad obavljanjem djelatnosti.

Ključne riječi: *komunalne djelatnosti, lokalna samouprava, javna služba*

Municipal services, local self-government, public service

Summary

The theme of this final paper is researching the importance and the function of municipal services in local self-government in the case of the City of Bakar. Municipal services are defined by law and by the regulations of the local self-government and they represent one of the foundations of modern life. As a part of the administrative system of government that is the closest to the citizens and the economic subjects, the local self-government is able to follow, identify and purposefully satisfy as far as possible the needs of natural and legal persons in its area. Based on the law and the enactments of the City of Bakar, this final paper is found which municipal services are carried out in the City of Bakar and their importance and the function as a public service, the general principles for the performance of municipal services, the method of implementation, the financing the construction and maintenance of utility infrastructure and the control over the services.

Keywords: *municipal services, local self- government, public service*

Sadržaj

1. UVOD	1
2. PRAVNI OKVIR I TEMELJNA NAČELA KOMUNALNIH DJELATNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ I GRADU BAKRU	2
3. KOMUNALNE DJELATNOSTI.....	6
3.1. Prijevoz putnika u javnom prometu.....	7
3.2. Održavanje čistoće	9
3.3. Održavanje javnih površina	10
3.4. Održavanje nerazvrstanih cesta	12
3.5. Tržnice na malo	14
3.6. Održavanje groblja i krematorija	16
3.7. Obavljanje dimnjačarskih poslova.....	18
3.8. Javna rasvjeta.....	20
4. ORGANIZACIONI OBLICI OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI.....	23
4.1. Trgovačko društvo	24
4.2. Javna ustanova	25
4.3. Služba –vlastiti pogon.....	25
4.4. Koncesije	26
4.5. Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova.....	27
5. FINANCIRANJE OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI.....	28
5.1. Cijena komunalne usluge.....	28
5.2. Komunalna naknada	28
5.3. Proračun jedinice lokalne samouprave	32
5.4. Izvori po posebnom propisu	32
6. FINANCIRANJE GRAĐENJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE.....	33
7. NADZOR NAD OBAVLJANJEM KOMUNALNIH DJELATNOSTI.....	36
8. ZAKLJUČAK	38

LITERATURA

KRATICE

GRAFIKONI

1. UVOD

Cilj ovog rada je istražiti značaj i ulogu komunalnih djelatnosti u lokalnoj samoupravi na primjeru Grada Bakra.

Ustavom RH i zakonskim normama lokalnim samoupravama prenijeta je u nadležnost zahtjevna zadaća da organiziraju obavljanje komunalnih djelatnosti na svojem području kako bi građanima osigurali minimalni komunalni standard. Temeljom normom Zakonom o komunalnom gospodarstvu, koji je radi usklađenja sa pravnom stečevinom EU i promjenama u društvu doživio niz promjena, određeno je koje komunalne djelatnosti se obavljaju u jedinicama lokalne samouprave. Jedinicama lokalne samouprave prepušteno je da svojim aktima reguliraju određena područja ovisno o specifičnim potrebama lokalne zajednice.

U nastavku rada prikazani su pravni okviri za obavljanje komunalnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj, usporedna primjena zakonskih normi kroz opće akte Grada Bakra, komunalne djelatnosti u Gradu Bakru i organizacioni oblici obavljanja, financiranje komunalnih djelatnosti, nadzor nad obavljanjem i financiranjem komunalnih djelatnosti te praćenje stanja i uređenje odnosa u komunalnom gospodarstvu.

Područje Grad Bakar površine 12.560 ha smješteno je u Primorsko-goranskoj županiji, proteže se od Bakarskog zaljeva do vrha Risnjaka i ima 8.279 stanovnika u devet naselja: Bakar, Hreljin, Krasica, Kukuljanovo, Plosna, Ponikve, Praputnjak, Škrljevo i Zlobin. Administrativno središte je Bakar, jedan od najstarijih gradova na Jadranu, a njegova povijesna jezgra registrirana je kao spomenik kulture. Sva naselja, osim Zlobina koji je smješten na granici sa Gorskim kotarom, nalaze se u priobalnom dijelu. Na području Grada Bakra nalaze se tri velike zone gospodarske i infrastrukturne namjene: Industrijska zona Kukuljanovo, luka za rasute terete i luka za naftne derivate u Bakru.

Značaj i uloga komunalnih djelatnosti u lokalnoj samoupravi najbolje se odražava u rezultatima zadovoljavanja potreba lokalnog stanovništva te je stoga, za izradu ovog rada, na uzorku od 106 ispitanika provedena anketa u kojoj mjeri su stanovnici Grada Bakra zadovoljni obavljanjem pojedinih komunalnih djelatnosti, održavanjem komunalnog reda, koliko koriste usluge ovlaštenih koncesionara za obavljanje komunalnih djelatnosti i na koji način se informiraju i sudjeluju u obavljanju komunalnih djelatnosti.

2. PRAVNI OKVIR I TEMELJNA NAČELA KOMUNALNIH DJELATNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ I GRADU BAKRU

Ustavom Republike Hrvatske (čl.135., NN br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14) određeno je da jedinice lokalne samouprave (dalje u tekstu JLS) obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, tehničku kulturu, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu.

JLS na osnovi odredbi Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12) u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, između kojih je prioritetna, i u svakom slučaju najvažnija i najdominantnija obveza uređenje djelatnosti komunalnog gospodarstva.

Komunalno gospodarstvo je zajednički pojam za djelatnosti koje su propisom određene da se obavljaju kao komunalne djelatnosti, a sastoje se od pružanja komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranja građenja i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području jedinice lokalne samouprave.

Načela, način obavljanja i financiranje komunalnog gospodarstva, te ostala pitanja svrhovitog obavljanja komunalnih djelatnosti uređena su Zakonom o komunalnom gospodarstvu¹ (NN br. 36/95, 109/95, 21/96, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 56/13, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15), dalje u tekstu ZKG. Pojedine komunalne djelatnosti određene ZKG-om još su zasebno uređene posebnim zakonskim i podzakonskim propisima koji uređuju upravno

---

¹ Odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu mijenjane su odredbama drugih zakona i to: Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine br. 153/09), Zakona o cestama (Narodne novine br. 153/09), Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine br. 90/11), Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (Narodne Novine br. 56/13), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne Novine br. 94/13), Zakona o gradnji (Narodne novine br. 153/13) i Zakona o pogrebničkoj djelatnosti (Narodne Novine br. 36/15)

područje u koje spada konkretna djelatnost. Za primjer: djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta uređena je Zakonom o cestama (NN br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13) i Zakonom o sigurnosti prometa na cestama (NN br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13).

Osnovno načelo komunalnog gospodarstva je obavljanje komunalnih djelatnosti kao javne službe. To znači da su komunalne djelatnosti po svojoj prirodi takve da su prijeko potrebne za zadovoljavanje općih društvenih potreba pa zbog svoje osobite važnosti imaju poseban društveni tretman i stoga su izdvojene i uređene posebnim pravnim normama (Antić, 2014.: 333) posebice one iz sfere zadovoljavanja svakodnevnih životnih potreba građana. Zbog takvog društvenog značaja funkcioniranje javnih službi mora biti trajno, uredno i kvalitetno, pa je stoga obveza JLS da putem svojih instrumenata osigura efikasno funkcioniranje tih službi, posebno u onim djelatnostima kojima se zadovoljavaju važnije ljudske potrebe (Sarvan D., 2007.: 3).

Temeljna obilježja komunalnih djelatnosti su:

- vezanost za naselje, odnosno točno određeni teritorij;
- u pravilu, riječ je o pružanju usluga, a samo iznimno o proizvodnji;
- djelatnosti su u pravilu, od životne važnosti za stanovništvo, a potreba njihovog obavljanja je trajna;
- obavljanje djelatnosti nije prepušteno djelovanju zakona ponude i potražnje, već je uređeno propisom;
- u pravilu, subjekti koji pružaju usluge imaju određene javne ovlasti i monopolistički položaj na tržištu (Antić, 2014: 327).

Jedinice lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su na temelju ZKG-a i posebnih propisa osigurati:

- trajno i kvalitetno obavljanje komunalne djelatnosti,
- održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti,
- obavljanje komunalnih djelatnosti na načelima održivog razvoja,
- javnost rada (čl. 2 ZKG-a).

Grad Bakar je samostalan u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom RH, zakonom i člankom 14. Statuta Grada Bakra (SNPGŽ br. 40/13, 44/13 i SNGB br. 11/14) i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.

Grad u okviru samoupravnog djelokruga obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, koje nisu ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose između ostalog i na komunalno gospodarstvo što znači da:

- snosi odgovornost za učinkovito i djelotvorno obavljanje komunalnih djelatnosti,
- ima pravo na relativno slobodnu opću regulaciju kod donošenja općih akata,
- ima dužnost financiranja komunalnih djelatnosti iz vlastitih sredstava,
- podvrgnut je nadzoru središnjih tijela vlasti samo s obzirom na ustavnost i zakonitost, ali ne i s obzirom na svrhovitost (Antić, 2014: 332).

Odgovornost JLS je dvojaka. S jedne strane ona je usmjerena prema državi koja joj je određivanjem njezina djelokruga povjerila tu zadaću, a s druge strane je usmjerena prema građanima kao subjektima čije potrebe i interese treba zadovoljiti. Dvojaka je odgovornost i subjekata koji neposredno obavljaju komunalnu djelatnost. Oni su s jedne strane odgovorni JLS koja im je povjerila obavljanje određenih poslova, a s druge strane građanima kao korisnicima njihovih usluga (Antić, 2014: 359-360).

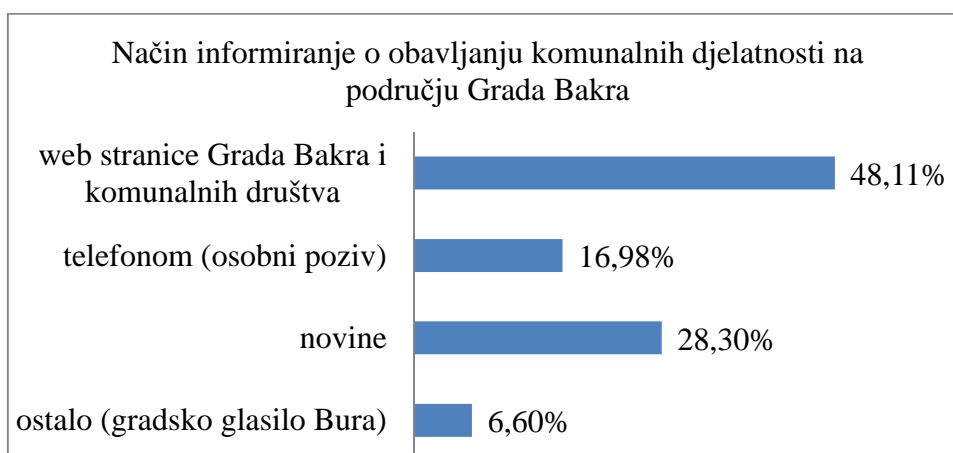
Odlukom o unutarnjem ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela Grada Bakra (SNPGŽ br. 57/12) uređeno je ustrojstvo, nazivi i djelokrug upravnih tijela gradske uprave Grada Bakra u skladu s rasporedom i opsegom poslova prema srodnosti, ustrojstvenoj povezanosti i potrebi učinkovitog rukovođenja i odgovornosti u radu. Radi obavljanja upravnih, stručnih i drugih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Bakra kao jedinice lokalne samouprave, te poslova državne uprave prenijetih na JLS, u skladu sa zakonom i drugim propisima ustrojen je Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju, koji između ostalih poslova obavlja grupe poslova vezanih za komunalno gospodarstvo:

- kratkoročno i dugoročno planiranje i usklađivanje planova u području komunalnog gospodarstva,
- izrada prijedloga programa održavanja i gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture,
- organiziranje i vođenje projekata izgradnje komunalne infrastrukture i drugih objekata u vlasništvu grada,
- upravni poslovi iz područja komunalnog gospodarstva (utvrđivanje obveznika komunalnih i drugih prihoda, prisilna naplata),

- uređenje naselja i stanovanja,
- upravljanje komunalnom imovinom i stambenim prostorima,
- poslovi komunalnog redarstva,
- organizacija održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne osposobljenosti,
- izrada planova za pripremu zemljišta, pripremu i izgradnju komunalnih objekata, komunalne infrastrukture i drugih gradskih investicija,
- uređenje prometa i sigurnosti prometa na cestama.

Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju Grada Bakra u poslovima planiranja, izvršavanja i nadzora nad obavljanjem komunalnih djelatnosti surađuje sa mjesnim odborima kojima se povjeravaju poslovi iz samoupravnog djelokruga Grada u djelatnosti: uređenja naselja, predlaganja mjera za poboljšanje stanja i sudjelovanja u nadzoru nad izvršavanjem obveza iz komunalnog reda te dojavljivanje komunalnom redarstvu (čl. 77. Statuta Grada Bakra).

Javnost rada osigurana je objavom općih akata Grada Bakra u Službenim novinama Grada Bakra dostupnim na službenim internet stranicama Grada Bakra, a ostale informacije vezane za obavljanje komunalnih djelatnosti objavljuju se na službenoj internet stranici Grada Bakra, lokalnom dnevnom tisku, gradskom glasilu „Bura“ i lokalnim radijskim postajama. Radi efikasnijeg održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture na službenoj internet stranici Grada Bakra građanima je dostupna interaktivne aplikacije „Zakrpaj to!“ putem koje mogu prijaviti nedostatke na objektima i uređajima komunalne infrastrukture.

Grafikon 1

3. KOMUNALNE DJELATNOSTI

Na pitanje koje djelatnosti danas spadaju u kategoriju komunalnog gospodarstva nemoguće je dati jednoznačan odgovor, jer ne postoje jednoznačna mjerila po kojima bi se to određivalo, već to ovisi o konkretnim društvenim odnosima, politici i određenim sporazumima (Antić, 2014: 336). Tijekom povijesti, ovisno o stupnju razvitka društva i specifičnim potrebama zajednice različite djelatnosti smatrale su se komunalnim djelatnostima.

Komunalne djelatnosti mogu se pobliže odrediti kao gospodarske djelatnosti koje ne potpadaju pod zakone slobodnog tržišta, jer se njihova svrha, zbog njihova iznimna društvena značenja, ne može ostvariti isključivo primjenom tržišnih zakonitosti. U obavljanju komunalnih djelatnosti mora se voditi računa o zahtjevima učinkovitosti i ekonomičnosti, s jedne strane, ali i ostvarenju javnog interesa, utjelovljenog u svakoj javnoj službi, s druge strane. (Sarvan, 2008; 1055)

Komunalne djelatnosti prema odredbama ZKG-a (čl. 3.) su:

- prijevoz putnika u javnom prometu,
- održavanje čistoće,
- održavanje javnih površina,
- održavanje nerazvrstanih cesta,
- tržnice na malo,
- održavanje groblja i krematorija,
- obavljanje dimnjačarskih poslova,
- javna rasvjeta.²

Osim komunalnih djelatnosti propisanih ZKG-om predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti djelatnosti od interesa za fizičke ili pravne osobe lokalnog značaja koje će se smatrati komunalnim djelatnostima kao što su npr: održavanje

---

² Od donošenja ZKG-a 1995.g. u ovu grupu spadale su i djelatnosti: opskrba plinom i opskrba toplinskom energijom (od 2005.g. energetska djelatnost); opskrba pitkom vodom i odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda (od 2009.g. vodne usluge); skupljanje i odvoz komunalnog otpada, te odlaganje komunalnog otpada (od 2013.g. djelatnost u okviru poslova gospodarenja otpadom) i prijevoz pokojnika (od 2015.g. pogrebnička djelatnost). Javna rasvjeta postala je komunalnom djelatnosti 1997.g.

javnih satova, uklanjanje uginulih životinja sa javnih površina, hvatanje i skupljanje pasa i mačaka bez nadzora, održavanje javnih plaža i kupališta, održavanje javnih sanitarnih čvorova, održavanje groblja za životinje, održavanje javnih fontana i slične djelatnosti.

Komunalne djelatnosti od značaja za Grad Bakar utvrđene su Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru (SNPGŽ br. 40/09, 4/13 i SNGB br. 5/14, 14/14) kojom je utvrđen i način obavljanja komunalnih djelatnosti, postupak provedbe dodjele koncesije za obavljanje komunalne djelatnosti, postupak provedbe javnog natječaja za obavljanje komunalne djelatnosti na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i promjena cijena obavljanja komunalnih poslova i usluga. Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru obuhvaćene su djelatnosti propisane ZKG-om.

3.1. Prijevoz putnika u javnom prometu

Pod komunalnom djelatnošću prijevoza putnika u javnom prometu podrazumijeva se prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuje JLS, za čija područja se prijevoz odvija, osim prijevoza željeznicom koji se uređuje posebnim propisom.

Obavljanje djelatnost lokalnog linijskog prijevoza putnika u javnom prometu može obavljati prijevoznik koji je registriran za obavljanje djelatnosti javnog cestovnog prijevoza putnika i ako ispunjava tehničke uvjete za njezino obavljanje. Općim aktom JLS utvrđuju se zone i linije na kojima se obavlja prijevoz putnika, uređuju se pitanja autobusnih stajališta, okretišta i terminala, uvjeti koje moraju ispunjavati vozila za obavljanje prijevoza, uvjeti i način obavljanja djelatnosti prijevoza, određuje način utvrđivanja cijene prijevoza, nadzor nad obavljanjem djelatnosti, te prekršajne i kaznene odredbe. Prijevoznik u skladu s odredbama općeg akta JLS donosi svoje akte kojim uređuje vozni red, cijenu vozne karte, red u vozilima te ostale uvjete prijevoza (Antić, 2014.: 338).

Kako u velikim gradovima, tako i u manjim gradskim središtima kao što je Bakar sa pripadajućim naseljima svakodnevni život je nezamisliv bez osiguranog javnog prijevoza, kojem je primarna uloga ponuditi mobilnost za one koji su u nepovoljnijem položaju vezano za prijevoz jer svi imaju pravo na neki oblik prijevoza, bez obzira na okolnosti. Putovanje je bitno za ljude radi sigurnost obavljanja školskih, poslovnih, zdravstvenih i drugih obveza, poboljšanja kvalitete življenja, pa tako organiziranom prijevozu cilj nije stvaranja profita, već

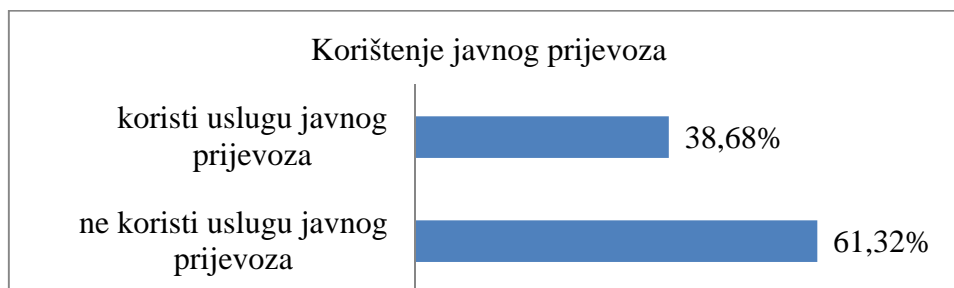
jednakost, ušteda, i smanjenje onečišćenja okoliša.

Djelatnost lokalnog linijskog prijevoza u javnom prometu na području Grada Bakra obavljaju:

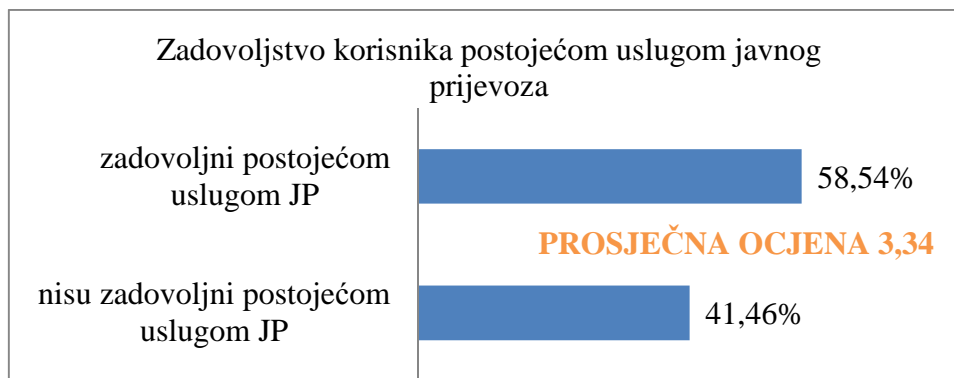
1. Komunalno društvo „Autotrolej“ d.o.o. Rijeka temeljem Odluke o javnom prijevozu putnika na području gradova Rijeke, Opatije, Bakra, Kastva i Kraljevice, te općina Čavle, Jelenje, Klana, Viškovo, Kostrena, Lovran i Matulji (SNPGŽ br. 1/98, 10/98, 4/05, 18/08) koje pruža uslugu prijevoza putnika u javnom prometu na tri županijske prigradske linije za područje Grada Bakra i povezuje naselja na području Grada Bakra sa Rijekom kao sjedištem županije.
2. Gradsko komunalno društvo „DOBRA“ d.o.o. Kukuljanovo temeljem Odluke o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru pruža uslugu prijevoza putnika u javnom prometu isključivo na području Grada Bakra sa dvije linije koji zbog specifičnosti lokalnih potreba nisu u potpunosti pokrivena uslugama KD Autotrolej Rijeka.

KD Autotrolej d.o.o. Rijeka zajedničko je trgovačko društvo Grada Rijeke, kao većinskog vlasnika (83,44%), Grada Bakra (2,75%), Općine Čavle (3,27%), Općine Jelenje (1,8%), Grada Kastva (1,68%), Općine Klana (1,28%), Općine Viškovo (2,27%), Općine Kostrena (2,67%) i Grada Kraljevice (0,84%). Gradsko komunalno društvo „Dobra“ d.o.o. Kukuljanovo u 100%-tnom je vlasništvu Grada Bakra.

Prema rezultatima ankete javni lokalni prijevoz na području Grada Bakra koristi 38,68 % ispitanika (Grafikon 2) od kojih 41,46 % postojeći broj vožnji i vozni red ne zadovoljava njihove potrebe (Grafikon 3).

Grafikon 2

Grafikon 3

3.2. Održavanje čistoće

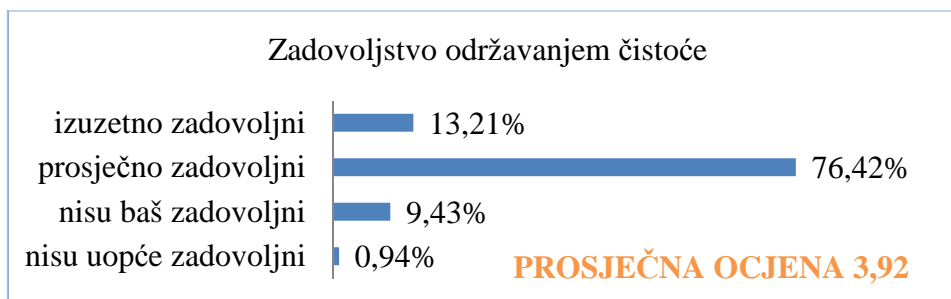
Pod komunalnom djelatnošću održavanja čistoće podrazumijeva se čišćenje javnih površina kao što su javno-prometne površine unutar građevinskih područja: kolnici, pločnici, javna stubišta, prolazi, pothodnici, te postavljanje, pražnjenje i održavanje košarica za otpatke postavljene na javnim površinama.

Čišćenje javnih površina podrazumijeva pometanje (ručno ili strojno) javnih površina, ručno ili mehaničko pranje javnih površina, čišćenje slivnika i odvodnih kanala u pješačkoj zoni, te uklanjanje i odvoz trave i korova uz rubove javnih prometnica i sa javnih površina. U zimskom periodu čišćenje javnih površina podrazumijeva i uklanjanje snijega i leda sa javnih pješačkih površina, stubišta, nogostupa i pothodnika, posipavanje poledice na navedenim površinama solju, te opskrbljivanje sanduka za posipavanje solju ili mješavinom rizle i soli.

Poslove održavanja čistoće javnih površina na području Grada Bakra obavlja GKD „DOBRA“ d.o.o. Kukuljanovo temeljem Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti u Gradu Bakru i Ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Najčešći intenzitet kontinuiranog čišćenja javnih površina je unutar naselja Bakar kao jedinoj urbanoj cjelini na području Grada Bakra, dok se u ostalim ruralnim naseljima kontinuirano čiste javne površine u središtu naselja, a ostale javne površine prema potrebi prilikom održavanja raznih manifestacija ili nakon vremenskih nepogoda. Pod čišćenjem javnih površina uključeno je i čišćenje autobusnih čekaonica. Minimalni standardi održavanja čistoće javnih površina su prema rezultatima ankete zadovoljeni (Grafikon 4) iako na čistoću pojedinog naselja utječu i njegovi stanovnici jer svako je mjesto onoliko čisto koliko to, uz

proračunski novac koji je osiguran za tu svrhu, njegovi stanovnici žele.

Grafikon 4

3.3. Održavanje javnih površina

Pod komunalnom djelatnošću održavanje javnih površina podrazumijeva se održavanje javnih zelenih površina, pješačkih staza, pješačkih zona, otvorenih odvodnih kanala, trgova, parkova, dječjih igrališta i javnih prometnih površina te dijelovi javnih cesta koje prolaze kroz naselje, kad se ti dijelovi ne održavaju kao javne ceste prema posebnom zakonu.

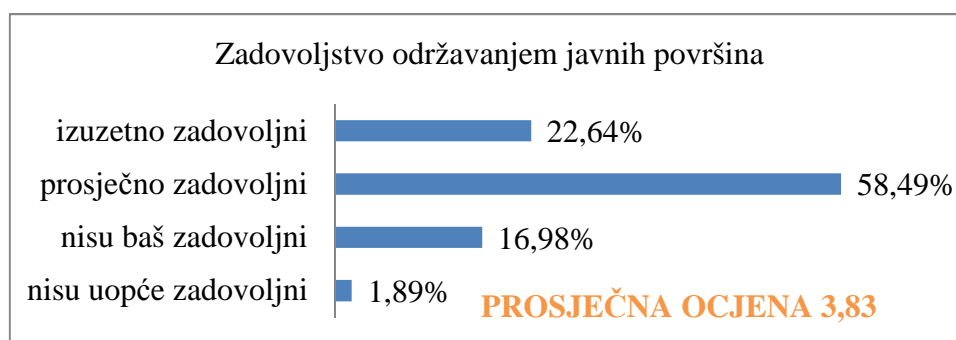
Pod ovom djelatnosti obavlja se cijeli niz građevinskih i hortikulturnih poslova na javnim površinama koji u mnogo čemu utječu na cjelokupni izgled naselja a sastoje se od:

- građevinski radovi na uređenju javnih površina; betoniranje ogradnih zidova, zidanje zidova od kamena, dobava i postava rubnjaka, betonski radovi na ugradnji komunalne opreme, dobava i postava gumene podloge oko sprava na dječjim igralištima, dobava i razastiranje šljunka i rizle,
- uređenje i održavanje pješačkih putova i staza na javnim zelenim površinama,
- postava i održavanje zaštitnih ograda, rukohvata, stupića, graničnika i ostale komunalne opreme kao što su klupe, košarice za otpatke, vaze za cvijeće, natpisi i upozorenja za zaštitu javnih površina i sl.,
- postava i održavanje sprava na dječjim igralištima i sprava za vježbanje na otvorenom,
- košnja i izgrabljavanje travnatih površina,
- sadnja, održavanje i okapanje živica, grmova i stablašica,
- sadnja, održavanje, okapanje i zalijevanje sezonskog cvijeća i bilja,
- preventivne i izravne mjere zaštita bilja na javnim površinama.

Komunalnu djelatnost održavanja javnih površina obavlja pravna ili fizička osoba kojoj je odlukom nadležnog tijela JLS povjereno obavljanje tih poslova, a detaljnije se uređuje općim aktima lokalne razine koje donosi predstavničko tijelo JLS kojim se uz djelatnost održavanja javnih površina određuju i pravila čuvanja i korištenja javnih površina u cilju što boljeg očuvanja javnih površina, održavanja čistoće te uređenja naselja.

Poslove održavanja čistoće javnih površina na području Grada Bakra obavlja GKD „DOBRA“ d.o.o. Kukuljanovo temeljem Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti u Gradu Bakru i Ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Javne površine u Gradu Bakru redovito se održavaju, što znači da se uređene javne travnate površine redovito kose, stabla, živice i ostali biljni materijal okapaju, prihranjuju i orezuju, dva puta godišnje vrši se izmjena sezonskog biljnog materijala na cvjetnim površinama i u vazama. Sprave i komunalna oprema na dječjim igralištima u sklopu javnih površina redovito se održavaju u uporabnom stanju, zamjenjuju dotrajali dijelovi, nadopunjuju novim spravama i igralima. U skladu s raspoloživim sredstvima uređuju se zapuštene javne površine čime se uz obavljanje ostalih komunalnih djelatnosti povećava komunalni standard. Zadovoljavanje potreba ispitanika održavanjem javnih površina iskazano je u Grafikonu 5. Kao razlozi za nezadovoljstvo održavanjem javnih površina u anketnim upitnicima navedeni su nepravovremena košnja uz dječja igrališta, neredovito čišćenje igrališta, izmet od pasa i mačaka na dječjim igralištima, neodržavanje sprava i sl.

Grafikon 5

3.4. Održavanje nerazvrstanih cesta

Pod komunalnom djelatnošću održavanjem nerazvrstanih cesta podrazumijeva se održavanje cesta koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti prema posebnom zakonu i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste i to posebice:

- ceste koje su na području gradova s više od 35.000 stanovnika te gradova koji su sjedišta županija bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste,
- ceste koje povezuju naselja,
- ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja,
- terminali i okretišta vozila javnog prijevoza,
- pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina,
- druge ceste na području naselja i gradova (čl. 98. Zakona o cestama).

Komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta obuhvaća održavanje:

- cestovne građevine (donji stroj, kolnička konstrukcija, sustav za odvodnju atmosferskih voda s nerazvrstane ceste, drenaže, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, pothodnik, nathodnik i slično), nogostupa, biciklističkih staza, te svih prometnih i drugih površina na pripadajućem zemljištu (zelene površine, ugibališta, parkirališta, okretišta, stajališta javnog prijevoza i slično),
- građevnih čestica odnosno cestovnog zemljišta na kojem je izgrađena cestovna građevina kao i zemljište sa zemljišnim pojasom na kojima su izgrađene građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima (objekti za održavanje seta, upravljanje i nadzor prometa, benzinske postaje, servisi i drugo)
- zemljišnog pojasa s obiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste,
- prometne signalizacije (okomite, vertikalne i svjetlosne) i opreme za upravljanje i nadzor prometa,
- javne rasvjete i opreme ceste; odbojnici i zaštitne ograde, uređaji za zaštitu od buke, uređaji za naplatu parkiranja i slično (čl. 100. Zakona o cestama).

Nerazvrstana cesta je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu JLS na čijem području se nalazi, ne može se otuđiti iz vlasništva JLS niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim

prava služnosti i prava građenja radi građenja građevina sukladno odluci izvršnog tijela JLS, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste (čl. 101. Zakona o cestama).

Građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta od interesa je za Republiku Hrvatsku (čl. 105. st.1. Zakona o cestama). Upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja se na način propisan ZKG-om i općim aktima JLS. Za obavljanje poslova upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta JLS može osnovati trgovačko društvo u svom vlasništvu.

Upravljanje, građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta na području Grada Bakra, kontrola i nadzor nad izvođenjem radova na nerazvrstanim cestama, te mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta uređene su Odlukom o nerazvrstanim cestama (SNGB br. 11/15). Sastavni dio Odluke o nerazvrstanim cestama je Popis razvrstanih i nerazvrstanih cesta na području Grada Bakra. Na području Grada Bakra ukupna dužina nerazvrstanih cesta iznosi 95,95 km.

Radovi na održavanju, rekonstrukciji i izgradnji nerazvrstanih cesta na području Grada Bakra uređeni su Odlukom o komunalnim djelatnostima i drugim zakonski i podzakonskim aktima koji reguliraju gradnju i rekonstrukciju građevina. Radovi na održavanju zelenih površina koje pripadaju nerazvrstanoj cesti, na uklanjanju snijega i leda s kolnih i pješačkih površina, te na održavanju građevina za odvodnju ceste (zatvoreni sustav odvodnje oborinskih voda) obavljaju pravne ili fizičke osobe kojima su ti poslovi povjereni u skladu s odredbama ZKG-a i Odluke o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru.

Komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u Gradu Bakru obavlja se na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

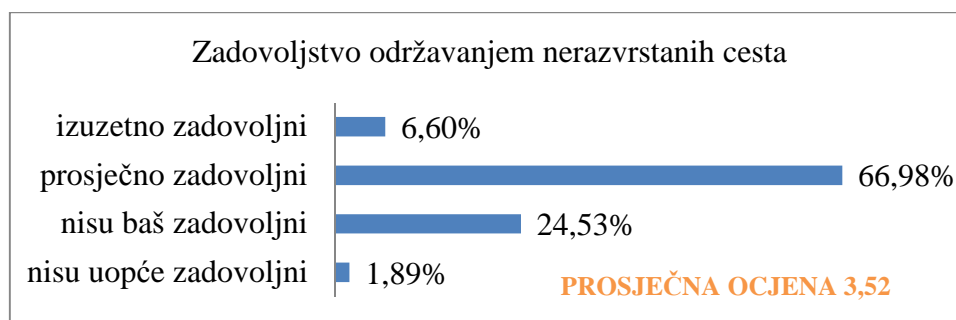
Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta dijele se u dvije grupe:

- poslovi redovitog održavanja i
- poslovi izvanrednog održavanja.

Redovito održavanje čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima.

Izvanredno održavanje cesta čine povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova cesta bez izmijene tehničkih elemenata ceste, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa.

Zadovoljstvo ispitanika održavanjem nerazvrstanih cesta iskazano je u Grafikonu 6. Kao razlozi za nezadovoljstvo održavanjem nerazvrstanih cesta navedeni su nepravovremena košnja zelenih površina uz ceste i neuklonjeni pijesak od zimskog posipavanja.

Grafikon 6

3.5. Tržnice na malo

Pod komunalnom djelatnošću tržnice na malo podrazumijeva se upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu s tržišnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima.

Tržnice na malo spadaju u grupu trgovine na malo izvan prodavaonice gdje se prodaja roba i /ili usluga obavlja na štandovima i klupama (čl. 10. Zakona o trgovini, NN br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14).

Predstavničko tijelo JLS temeljem odredbi ZKG-a i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi općim aktom uređuje upravljanje i održavanje komunalne djelatnosti tržnice na malo na svojem području.

Prostor tržnice može biti otvoren ili zatvoren. Osim prostora za trgovanje tržnica mora imati i pomoćne prostore: skladišni prostor za čuvanje robe, prostor ili mjesto za čuvanje pokretne opreme prostora i sanitarije. Sanitarije za zaposlene na tržnici moraju biti odvojene od sanitarija za posjetitelje. Na tržnici na malo trguje se hranom i ostalim proizvodima koji

nisu hrana ako su ispunjeni uvjeti određeni zakonskim i podzakonskim propisima. Minimalni tehnički uvjeti koje moraju ispuniti tržnice na kojima se trguje robom (čl. 26. Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica NN br. 66/09, 108/09, 8/10, 108/14) su sljedeći:

- otvoreni prostor tržnice mora biti osvijetljen te komunalno i infrastrukturno uređen,
- raspored prodajnih mjesta na tržnici mora odgovarati vrsti robe koja se prodaje na tržnici,
- na tržnici mora na vidljivom mjestu biti obješen kućni red tržnice,
- tržnica mora imati poseban prostor za odlaganje otpadaka te odvojeno odlaganje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji mora biti osiguran pred vremenskim utjecajima,
- troškove zbrinjavanja otpada snosi proizvođač, odnosno posjednik otpada, sukladno posebnim propisima,
- ostali proizvodi koji nisu namijenjeni prehrani mogu se prodavati na tržnici u zatvorenom ili otvorenom prostoru tržnice koji mora biti odvojen od prostora gdje se prodaje hrana i/ili hrana za životinje,
- zatvoreni prostor tržnice i prodajna mjesta na kojima se prodaju ostali proizvodi koji nisu namijenjeni hrani moraju na odgovarajući način ispunjavati minimalne tehničke uvjete propisane za sve prodajne objekte.

Grad Bakar nema u vlasništvu prostor ili zgradu u kojim bi se sukladno zakonskim i podzakonskim propisima mogla obavljati djelatnost tržnice na malo tako da, iako je Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru određeno da se temeljem ugovora o koncesiji obavlja djelatnost tržnice na malo, ta djelatnost se u Gradu Bakru ne obavlja. Obzirom da izgradnja i održavanje objekata za djelatnost tržnice na malo, sa elementima i infrastrukturom određenim zakonskim i podzakonskim propisima, iziskuju znatna financijska sredstva, a zbog nekoliko velikih trgovačkih lanaca koji se nalaze na području Grada Bakra u Industrijskoj zoni Kukuljanovo i blizine gradske tržnice u Rijeci sa kojom je cijelo područje Grada Bakra dobro prometno povezano, upitna je opravdanosti pokretanja djelatnosti tržnice na malo u Gradu Bakru.

3.6. Održavanje groblja i krematorija

Pod komunalnom djelatnošću održavanje groblja i krematorija, podrazumijeva se održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i sahrane pokojnika, te ukop i kremiranje pokojnika.

Groblja su komunalni objekti u vlasništvu JLS na čijem se području nalaze i predstavljaju ograđeni prostor zemljišta na kojem se nalaze grobna mjesta, prateće građevine i komunalna infrastruktura. Prateće građevine su krematorij, mrtvačnica, dvorana za izlaganje na odru, prostorije za ispraćaj umrlih i sl.

Građenje i rekonstrukcija groblja u interesu je Republike Hrvatske.

Izgradnja, korištenje i upravljanje grobljem uređeni su Zakonom o grobljima (NN br. 19/98, 50/12).

Predstavničko tijelo JLS općim aktom uređuje mjerila i način dodjele i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, vremenske razmake ukopa u popunjena grobna mjesta, način ukopa nepoznatih osoba, održavanje groblja i uklanjanje otpada, uvjete upravljanja grobljem od strane pravne osobe koja upravlja grobljem, te uvjete i mjerila plaćanja naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje.

JLS na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja civilnih žrtava rata i groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, uključujući groblja i grobove pripadnika stranih oružanih sila, dužne su ih trajno održavati i voditi evidenciju pod uvjetima i na način propisan Pravilnikom o načinu i sadržaju vođenja evidencija te načinu obilježavanja i održavanja vojnih groblja i groblja civilnih žrtava rata i poslijeratnog razdoblja (čl 25. Zakona o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, NN br. 143/12).

Grobljem upravlja pravna osoba ili drugi subjekt osnovan prema uvjetima i na način propisan ZKG-om. Upravljanje grobljem razumijeva dodjelu grobnih mjesta, uređenje, održavanje i rekonstrukciju groblja na način koji odgovara tehničkim i sanitarnim uvjetima. Uprava groblja vodi brigu o održavanju groblja i uklanjanju otpada s groblja. Groblje mora biti ograđeno te održavano tako da uvijek bude čisto i uredno, a objekti na groblju moraju se

održavati u urednom i ispravnom stanju, na način da se ne vrijeđaju osjećaji pijeteta prema mrtvima.

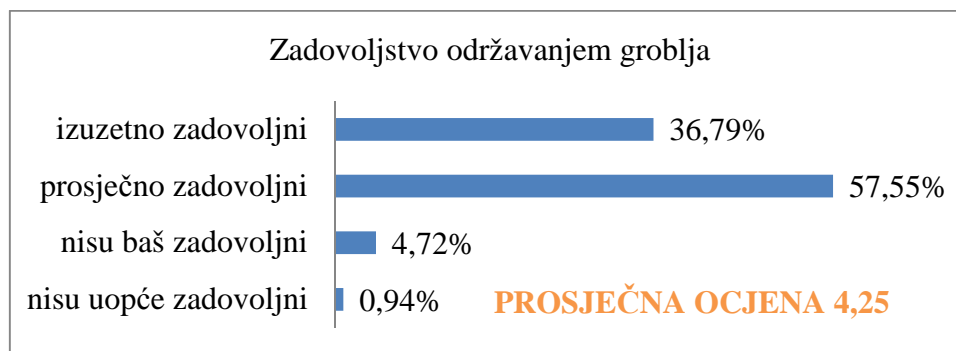
Pod održavanjem groblja podrazumijeva se održavanje i čišćenje zemljišta, staza i putova na groblju od otpada, čišćenje staza i putova od snijega i leda tako da budu čisti, prohodni i sigurni za posjetitelje groblja; održavanje rasvjete groblja; održavanja instalacija dovoda i odvoda vode; održavanje mrtvačnice i krematorija na groblju, dvorane za izlaganje na odru, prostorija za ispraćaj umrlih i drugih pratećih objekata vezanih za pogrebne poslove te uzgoj i održavanje zelenila. Otpadom se smatraju svi materijali koji su na bilo koji način nanesen ili dospiju na groblje, a po svojoj prirodi ne pripadaju na groblje ili narušavaju izgled groblja, te ostaci vijenaca, cvijeća i svijeća. Sredstva za održavanje groblja i objekata na groblju osiguravaju se iz godišnje grobne naknade koju plaćaju korisnici grobnog mjesta i ostalih prihoda određenim općim aktom JLS i uprave groblja. Grobno mjesto i prostor oko njega dužan je održavati korisnik groba.

Osim poslova održavanja groblja i objekata na groblju pod komunalnom djelatnošću održavanja groblja obuhvaćeni su poslovi kremiranja pokojnika u krematoriju na groblju i poslovi ukopa pokojnika. Kremiranje umrlih osoba izvan groblja je pogrebnička djelatnost utvrđena Zakonom o pogrebničkoj djelatnosti (NN br. 36/15). Poslovi kremiranja podrazumijevaju ceremoniju ispraćaja i spaljivanje posmrtnih ostataka (*incineraciju*). U Republici Hrvatskoj postoji samo jedna krematorija i to na zagrebačkom groblju Mirogoj. Troškove ukopa i kremiranja snosi naručitelj ukopa prema cjeniku Uprave groblja.

Umrlog se u pravilu ukopa na groblju koje se nalazi na području JLS na kojem je umrli imao prebivalište, odnosno na groblju koje je on odredio za života ili kojeg odredi njegova obitelj ili skrbnici. Umrlog se može pokopati i izvan groblja samo uz odobrenje tijela JLS nadležnog za komunalno gospodarstvo uz prethodno mišljenje tijela JLS nadležnog za poslove zdravstva.

Poslovi ukopa podrazumijevaju pripremne radove u mrtvačnici (postava odra, slaganje vijenaca i sl.), lotanje i odlotavanje limenog uložka, iskop grobne jame ili otvaranje grobnice, niše ili pretinca za urnu, ispraćaj umrlog od mrtvačnice do grobnog mjesta, ukop pokojnika ili polaganje urne, nošenje križa, zatvaranje groba, grobnice, niše ili pretinca za urne, svježe i suhe ekshumacije i ostale prateće usluge.

Djelatnost održavanja groblja na sedam mjesnih groblja u Gradu Bakru sukladno Odluci o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru i Odluci o grobljima (SNGB br. 14/14) obavlja upravitelj groblja Gradsko komunalno društvo „Dobra“. Zadovoljstvo ispitanika održavanjem groblja iskazano je u Grafikonu 7.

Grafikon 7

3.7. Obavljanje dimnjačarskih poslova

Pod obavljanjem dimnjačarskih poslova razumijeva se obveza čišćenja i kontrole dimovodnih objekata i uređaja za loženje što obuhvaća sljedeće radove:

- provjeru ispravnosti i funkcioniranja dimnjaka i uređaja za loženje,
- obavljanje redovitih i izvanrednih pregleda dimnjaka i uređaja za loženje,
- čišćenje dimnjaka i uređaja za loženje,
- poduzimanje mjera za sprječavanje opasnosti od požara, eksplozije, trovanja te zagađenja zraka, kako ne bi nastupile štetne posljedice zbog neispravnosti dimnjaka i uređaja za loženje.

Organizaciju i način rada dimnjačarskih poslova kao komunalne djelatnosti, rokovi čišćenja i kontrole dimnjaka i uređaja za loženje te nadzor nad obavljanjem dimnjačarskih poslova, temeljem odredbe članka 14. Zakona o zaštiti od požara (NN 92/10), uređuje općim aktom predstavničko tijelo JLS.

Osnovna zadaća dimnjačarske službe je čišćenje i pregled dimovodnih objekata te briga o njihovoj ispravnosti radi otklanja opasnosti od požara (Antić, 2014: 347). Dimnjačarske poslove može obavljati fizička ili pravna osoba koja je registrirana za obavljanje te djelatnosti i ima zaposlene osobe koje su stručno osposobljene za obavljanje dimnjačarskih poslova.

Odlukom o obavljanju dimnjačarskih poslova (SNGB br. 10/14) i Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru određeno je da u Gradu Bakru dimnjačarske poslove obavlja fizička ili pravna osoba temeljem ugovora o koncesiji za obavljanje dimnjačarskih poslova.

Dimnjačarski poslovi obavljaju se temeljem godišnjeg plana obveznog redovitog pregleda i čišćenja dimnjaka koji obuhvaća redosljed obavljanja dimnjačarskih usluga po naseljima, ulicama i kućnim brojevima. Vlasnici odnosno korisnici zgrada, stanova, poslovnih prostora, objekata i postrojenja dužni su voditi brigu da se uređaji za loženje i dimnjaci redovito čiste i održavaju u ispravnom stanju.

Korisnici usluga dužni su koncesionaru za obavljanje dimnjačarskih poslova omogućiti pregled i čišćenje dimnjaka i uređaja za loženje, dati podatke o broju i vrsti uređaja za loženje i dimnjaka u sezoni loženja te omogućiti pristup svakom uređaju za loženje i dimnjaku koji se koristi. Cijenu usluge za obavljanje dimnjačarskih poslova koncesionaru plaća korisnik usluge prema cjeniku ugovorenom između koncesionara i JLS.

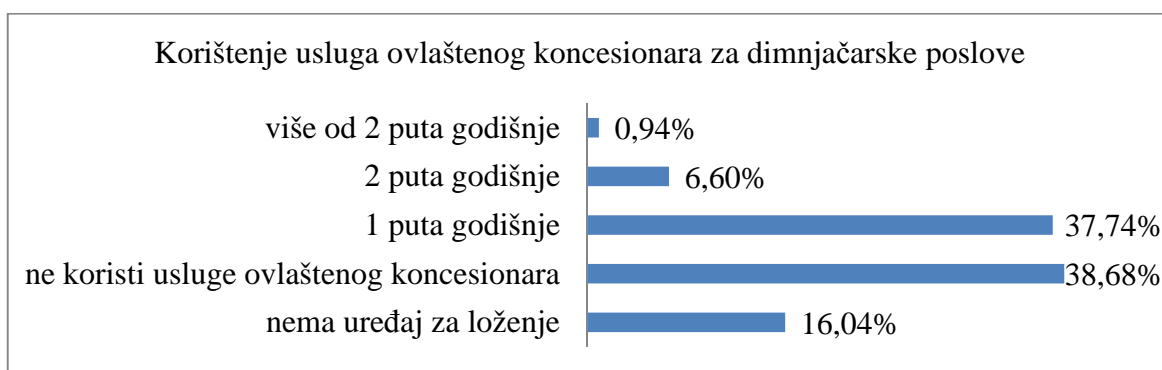
Odlukom o obavljanju dimnjačarskih poslova određeno je da se redoviti pregled i čišćenje dimnjaka te uređaja za loženje u Gradu Bakru izvodi sukladno tehničkim normama i pravilima struke, a u svrhu provođenja zaštite od požara i očuvanja okoliša, najmanje jednom godišnje.

Kontrolu nad izvršavanjem ugovora o koncesiji obavlja nadležno upravno tijelo Grada Bakra pri čemu je ovlašteno:

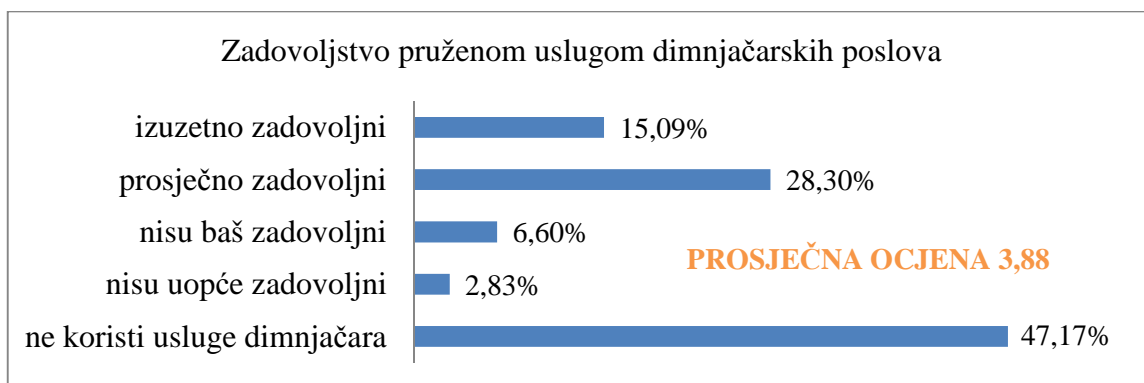
- kontrolirati rad dimnjačara na adekvatan način,
- narediti obavljanje dimnjačarskih radova ako utvrdi da ih ovlašteni dimnjačar ne obavlja ili ih ne obavlja potpuno,
- zabraniti neovlašteno obavljanje dimnjačarskih radova,
- kontrolirati vođenje evidencije o pregledu i čišćenju dimnjaka i kartoteke dimnovodnih objekata,
- pokrenuti prekršajni postupak, izricati i naplaćivati novčane kazne,
- poduzimati i druge propisane mjere.

Prema rezultatima proveden ankete prikazanim u Grafikonu 8 utvrđena je bitna razlika između broja ispitanika koji nemaju potrebu za korištenje usluge dimnjačara jer nemaju uređaj za loženje i broja ispitanika koji ne koristi uslugu ovlaštenog koncesionara za obavljanje dimnjačarskih poslova već dimovodne kanale i uređaje za loženje čiste sami ili koristeći usluge neovlaštenih osoba. Zadovoljstvo ispitanika pružanjem usluga ovlaštenog koncesionara za obavljanje dimnjačarskih poslova iskazano je u Grafikonu 9. Kao razlog nezadovoljstva dio ispitanika navodi da su usluge preskupe, djelatnici neljubazni i nestručni.

Grafikon 8

Grafikon 9

3.8. Javna rasvjeta

Pod pojmom javna rasvjeta razumijeva se upravljanje, održavanje objekata i uređaja javne rasvjete uključivo podmirivanje troškova električne energije za rasvjetljavanje javnih površina, javnih cesta koje prolaze kroz naselje i nerazvrstanih cesta.

Javna rasvjeta dio je komunalne infrastrukture svakog naseljenog područja čija je izgradnja i održavanje u nadležnosti JLS. Ona ima dvojaku funkciju:

- primarno, mora omogućiti sigurni promet ljudi i vozila noću i u uvjetima smanjene vidljivosti kroz gradske i seoske prometne površine,
- sekundarno, svijetom treba istaknuti ambijentalnost prostora kao i vrijedna arhitektonska zdanja i povijesne znamenitosti, ali tako da to ne ide na štetu sigurnosti prometa te da ne uzrokuje svjetlosno onečišćenje (Antić, 2014.: 348-349)

Vlasnik objekata i uređaja javne rasvjete je JLS na čijem području se nalazi. JLS kao vlasnik javne rasvjete obveznik je plaćanja naknade za utrošenu električnu energiju. Troškovi električne energije i održavanja objekata i uređaja javne rasvjete financiraju se iz sredstava komunalne naknade.

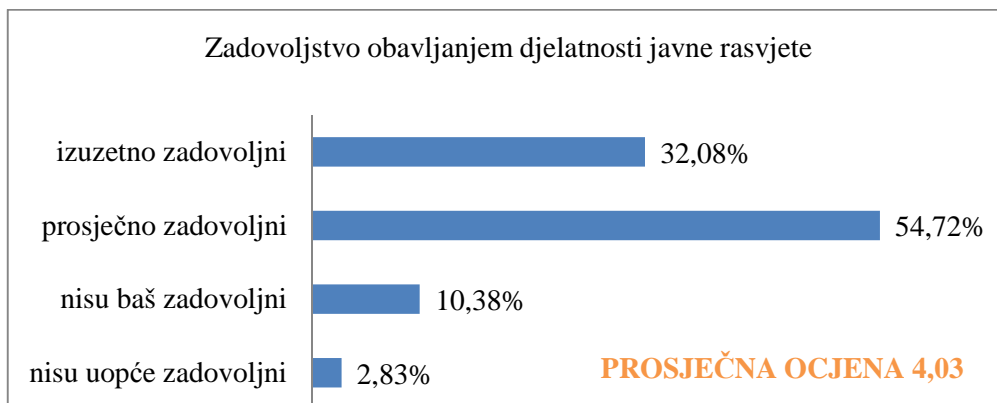
Djelatnost javne rasvjete u Gradu Bakru obavlja se temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i obuhvaća:

- godišnji pregled javne rasvjete
- građevinske radove na iskopu jama za temelje stupova i postavu istih,
- elektromontažni radovi s nabavkom materijala na postavi novih i zamjeni dotrajalih svjetiljki, zamjena sijalica, čišćenje sjenila, zamjena ostalog elektromaterijala,
- elektromontažni radovi na dekorativnoj blagdanskoj rasvjeti i rasvjeti za vrijeme održavanja prigodnih manifestacija.

Mjere uređenja, održavanja, korištenja i zaštite javne rasvjete u Gradu Bakru propisane su Odlukom o komunalnom redu (SNPGŽ br. 17/03 i 40/09) prema kojima:

- javno prometna površina, pješački put i drugi glavni putovi na javnim zelenim površinama moraju imati javnu rasvjetu,
- javna rasvjeta mora biti izvedena u skladu sa suvremenom svjetlosnom tehnikom, uzimajući u obzir značaj pojedinih dijelova naselja, pojedinih javnih površina, prometa i potreba mještana,
- pravna ili fizička osoba koja obavlja komunalnu djelatnost javne rasvjete dužna je redovito održavati rasvjetu u ispravnom stanju,
- na objekte javne rasvjete mogu se postavljati transparenti, reklamne površine i ukrasne zastave uz suglasnost Grada Bakra, ali tako da ne smetaju namjeni objekta,
- javna rasvjeta mora u pravili svijetliti cijele noći,
- namjerno oštećivanje i uništavanje rasvjetnih tijela je kažnjivo.

Zadovoljstvo ispitanika obavljanjem djelatnosti javne rasvjete iskazano je u Grafikonu 10. Ispitanici su u anketnom upitniku davali primjedbu da moraju sami prijavljivat kvarove na javnoj rasvjeti.

Grafikon 10

4. ORGANIZACIONI OBLICI OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Komunalne djelatnosti u skladu s odredbama ZKG-a mogu obavljati neposredno:

- trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave,
- javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- služba – vlastiti pogon, koju osniva jedinica lokalne samouprave,

te posredno,

- pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji,
- pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Općim aktom predstavničko tijelo JLS odlučuje, uz ograničenja određena ZKG-om, o načinu organiziranja obavljanja pojedine komunalne djelatnosti na jedan od pet navedenih načina. Svaki od pet organizacijskih subjekata koji obavljaju komunalnu djelatnost mora voditi brigu o tome da prilikom obavljanja djelatnosti poštuju temeljna načela komunalnog gospodarstva.

Obavljanje komunalnih djelatnosti može se organizirati i na način da se obavlja za više jedinica lokalnih samouprava, a zajednički su obvezne organizirati obavljanje komunalnih djelatnosti ako se sustav komunalne infrastrukture proteže kroz više jedinica lokalne samouprave na području jedne ili više županija (čl.4, st.4. ZKG-a).

Ukoliko JLS ne organizira trajno i kvalitetno obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti, održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne sposobnosti, na njezin trošak učinit će to jedinica područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalazi (čl.4, st. 5. ZKG-a).

Odlukom predstavničkog tijela JLS mogu pravnim osobama koje obavljaju komunalne djelatnosti održavanja javnih površina, održavanja nerazvrstanih cesta te održavanja groblja i krematorija prenijeti javne ovlasti da rješavaju u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima, obvezama i odgovornostima fizičkih i pravnih osoba te obavljanje druge javne ovlasti u sklopu djelatnosti radi koje su osnovani (čl. 6 ZKG-a).

Komunalne djelatnosti u Gradu Bakru obavljaju:

- trgovačka društva u vlasništvu ili suvlasništvu Grada Bakra,
- pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji,

- pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova (čl.3. Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti u Gradu Bakru).

4.1. Trgovačko društvo

Za obavljanje komunalnih djelatnosti JLS može osnovati trgovačko društvo koje se osniva kao i sva ostala trgovačka društva u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima (NN br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15). Jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave, u trgovačkom društvu, koje su odlukom predstavničkog tijela osnovale za obavljanje komunalne djelatnosti, moraju imati većinski dio dionica, odnosno udjela. Ukoliko JLS ima manjinski udio u trgovačkom društvu može istom povjeriti obavljanje komunalnih djelatnosti temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Gradsko vijeće Grada Bakra 2007.g. donijelo je odluku o osnivanju Gradskog komunalnog društva „DOBRA“ registriranog za obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti, a zbog osiguranja trajnog i kvalitetnog obavljanja komunalnih djelatnosti održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne sposobnosti.

Odlukom o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru predstavničko tijelo je Gradskom komunalnom društvu DOBRA d.o.o. Kukuljanovo, trgovačkom društvu u 100%-tnom vlasništvu Grada Bakra, povjerilo obavljanje sljedećih komunalnih djelatnosti:

- pružanje usluga prijevoza putnika u javnom prometu na području Grada Bakra, koje zbog specifičnosti lokalnih potreba nisu u potpunosti pokrivene uslugom KD „Autotrolej“ Rijeka,
- održavanje čistoće,
- održavanje javnih površina
- održavanja groblja,
- odvodnja atmosferskih voda kao dio djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta.

Odlukom o grobljima na Gradsko komunalno društvo Dobra prenijete su javne ovlasti upravljanja grobljima na području Grada Bakra.

Komunalnom društvu „Autotrolej“ Rijeka, u suvlasništvu Grada Bakra i većinskom vlasništvu Grada Rijeke, povjereno je obavljanje djelatnosti prijevoza putnika u javnom

prometu.

Odluka o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru sadrži odredbe o obavljanju djelatnosti koje su prestale biti komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta, odlaganje komunalnog otpada i prijevoz pokojnika) te je istu stoga potrebno uskladiti sa zakonskim normama.

4.2. Javna ustanova

Javna ustanova za obavljanje komunalnih djelatnosti osniva se sukladno odredbama Zakona o ustanovama (NN br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08) jer ZKG nema posebnih odredbi u svezi s javnom ustanovom koju JLS osniva za obavljanje komunalnih djelatnosti (Tolić: 103). Ustanova se osniva za trajno obavljanje određene djelatnosti uz uvjet da se ta djelatnost ne obavlja radi stjecanja dobiti, već radi zadovoljenja određenih potreba i interesa fizičkih i pravnih osoba na području JLS. Osnivač ustanove JLS i ustanova ne mogu slobodno raspolagati dobiti od poslovanja, već se ista upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti koju ustanova obavlja.

4.3. Služba –vlastiti pogon

JLS mogu za obavljanje komunalnih djelatnosti osnovati vlastiti pogon kao najneposredniji način obavljanja komunalnih djelatnosti u kojoj sve ili samo pojedine komunalne djelatnosti obavljaju službenici ili namještenici upravnih tijela JLS. Vlastiti pogon nema svojstvo pravne osobe ali je samostalan u obavljanju komunalnih djelatnosti koje su mu povjerene za obavljanje odlukom predstavničkog tijela JLS.

Odluka o osnivanju vlastitog pogona sadrži odredbe o:

- komunalnim djelatnostima koje će vlastiti pogon obavljati,
- području na kojem će se obavljati komunalne djelatnosti,
- unutarnjem ustrojstvu, organiziranju poslovanja i poslovođstvu vlastitog pogona,
- sredstvima koja su potrebna za početak rada vlastitog pogona, te način njihovog pribavljanja i osiguranja,
- aktima poslovanja vlastitog pogona,

- iskazivanju učinka poslovanja,
- ograničenju glede stjecanja, opterećivanja, i otuđivanja nekretnina i drugu vrstu potrebne imovine JLS na kojoj se odvija poslovanje vlastitog pogona,
- načinu nadzora poslovanja vlastitog pogona od strane JLS,
- imenovanje i razrješenje upravitelja vlastitog pogona,
- ukidanje vlastitog pogona (čl 8. ZKG-a).

Vlastitim pogonom upravlja upravitelj pogona. Vlastiti pogon pogodan je oblik organizacije obavljanja komunalnih djelatnosti za manje JLS.

4.4. Koncesije

Pravo obavljanja komunalnih djelatnosti te izgradnju i korištenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture u cilju obavljanja određenih komunalnih djelatnosti može koncesijom dodijeliti predstavničko tijelo JLS pravnoj ili fizičkoj osobi na rok ne dulji od 30 godina (čl. 11. ZKG-a).

To se odnosi na one komunalne djelatnosti odnosno poslove kod kojih davatelj usluge isporučuje neko dobro odnosno pruža uslugu pojedinačnom korisniku u mjerljivim količinama, pa od toga korisnik može i naplatiti svoju uslugu, što koncesionaru omogućuje tržišno poslovanje (Antić, 2014: 351).

Koncesijom se može steći obavljanje sljedećih djelatnosti:

- prijevoz putnika u javnom prometu,
- tržnice na malo,
- obavljanje dimnjačarskih poslova (čl. 11. ZKG-a).

Predstavničko tijelo JLS općim aktom određuje komunalne djelatnosti koje će se obavljati dodjeljivanjem koncesije te utvrđuje pripremne radnje i postupak davanja koncesije sukladno odredbama Zakona o koncesijama (NN br. 125/08, 90/11, 143/12).

Obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje izvršno tijelo JLS u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a može se neizmijenjenog sadržaja objaviti u ostalim sredstvima javnog priopćavanja i na internetskoj stranici JLS.

Odluka o davanju koncesije je upravni akt kojeg donosi predstavničko tijelo JLS. Ugovor o koncesiji na temelju odluke o davanju koncesije s odabranim najpovoljnijim ponuditeljem sklapa izvršno tijelo JLS.

Naknada za koncesiju prihod je proračuna JLS.

U Gradu Bakru na temelju ugovora o koncesiji obavlja se komunalna djelatnost obavljanja dimnjačarskih poslova.

4.5. Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova

Obavljanje komunalnih djelatnosti koje se financiraju isključivo iz proračuna JLS mogu se povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora (čl. 15. ZKG-a). Komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova su:

- održavanje čistoće,
- održavanje javnih površina,
- održavanje nerazvrstanih cesta,
- javna rasvjeta.

Predstavničko tijelo općim aktom određuje komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova te utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih poslova na temelju ugovora. JLS u postupku prikupljanja ponuda ili postupku javnog natječaja, sukladno ZKG-u, odabire pravnu ili fizičku osobu za obavljanje komunalne djelatnosti na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi izvršno tijelo JLS. Nakon prikupljanja ponuda predstavničko tijelo JLS donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova sklapa izvršno tijelo JLS.

Komunalne djelatnosti koje se sukladno Odluci o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru obavljaju na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova na vrijeme najdulje od četiri godine su:

- održavanje nerazvrstanih cesta,
- javna rasvjeta.

5. FINANCIRANJE OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI

JLS imaju pravo na vlastite prihode kojim slobodno raspoložu u obavljanju poslova iz svojeg djelokruga. Prihodi JLS moraju biti razmjerni njihovim ovlastima predviđenim Ustavom i zakonom (čl. 138. Ustava RH).

Sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti osiguravaju se:

- iz cijene komunalne usluge,
- iz komunalne naknade,
- iz proračuna jedinice lokalne samouprave,
- iz drugih izvora po posebnim propisima (čl. 19. ZKG-a).

5.1. Cijena komunalne usluge

Iz cijene komunalne usluge sukladno odredbama ZKG-a osiguravaju se sredstva za obavljanje djelatnosti prijevoza putnika u javnom prometu, tržnice na malo i obavljanja dimnjačarskih poslova (čl. 20.st.1. ZKG-a). To su usluge individualne potrošnje kod kojih se može odrediti opseg usluge pružen svakom pojedinom korisniku te stoga korisnik usluge plaća cijenu komunalne usluge isporučitelju usluge. Slijedom navedenog, u ovu kategoriju financiranja iz cijene komunalne usluge pripada i dio djelatnosti održavanja groblja koji se odnosi na ukop i kremiranje pokojnika.

Isporučitelj komunalne usluge dužan je za svaku promjenu cijene, odnosno tarife svojih usluga pribavit prethodnu suglasnost izvršnog tijela JLS na području kojih se isporučuje usluga i koje se dužno očitovati u roku 15 dana od dan podnošenja zahtjeva. Ukoliko se ne očituju u zadanom roku, smatra se da je suglasnost dana (čl.21. ZKG-a).

5.2. Komunalna naknada

Komunalna naknada je prihod proračuna JLS. Sredstva komunalne naknade namijenjena su financiranju komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje:

- održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina,
- održavanje javnih površina,
- održavanje nerazvrstanih cesta,

- održavanje groblja i krematorija,
- javna rasvjeta (čl.22. st.1. ZKG-a).

Sredstva komunalne naknade namijenjena su i financiranju građenja objekata i uređaja komunalne infrastrukture, a odlukom predstavničkog tijela JLS mogu se upotrijebiti i u svrhu građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, financiranje građenja i održavanja javnih građevina sportske i kulturne namjene i poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu JLS.

Komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici:

- stambenog prostora,
- poslovnog prostora,
- garažnog prostora,
- građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i
- neizgrađenog građevinskog zemljišta,

za nekretnine koje se nalaze unutar građevinskog područja naselja kao i za nekretnine izvan građevinskog područja naselja na kojima se najmanje obavljaju djelatnosti održavanja javnih površina, održavanja nerazvrstanih cesta i javna rasvjeta i koje su opremljene najmanje pristupnom cestom, objektima za opskrbu električnom energijom i vodom prema mjesnim prilikama.

Predstavničko tijelo JLS donosi odluku o komunalnoj naknadi kojom se obvezno utvrđuju:

- naselja u JLS u kojima se naplaćuje komunalna nada,
- područja zona u gradu, odnosno općini,
- koeficijent zone (Kz) za pojedine zone
- koeficijent namjene (Kn) za poslovni prostor i građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti,
- rokovi plaćanja komunalne naknade,
- nekretnine važne za JLS koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju plaćanja komunalne naknade,
- opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade,

- izvore sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade (čl.23. ZKG-a).

Komunalna naknada plaća se po m² obračunske površine koja se utvrđuje na način određen ZKG-om.

Nadležno upravno tijelo JLS u čijem su djelokrugu poslovi komunalnog gospodarstva donosi rješenje o komunalnoj naknadi najkasnije do 31. ožujka za tekuću godinu ukoliko se na osnovi odluke predstavničkog tijela mijenja njezina visina u odnosu na prethodnu godinu, te donosi rješenje o privremenom, potpunom ili djelomičnom oslobađanju plaćanja komunalne naknade. Izvršno rješenje o komunalnoj naknadi izvršava isto upravno tijelo u postupku i na način određen propisima o prisilnoj naplati poreza na dohodak, odnosno dobit. Protiv navedenih rješenja može se uložiti žalba upravnom tijelu županije nadležnom za poslove komunalnog gospodarstva.

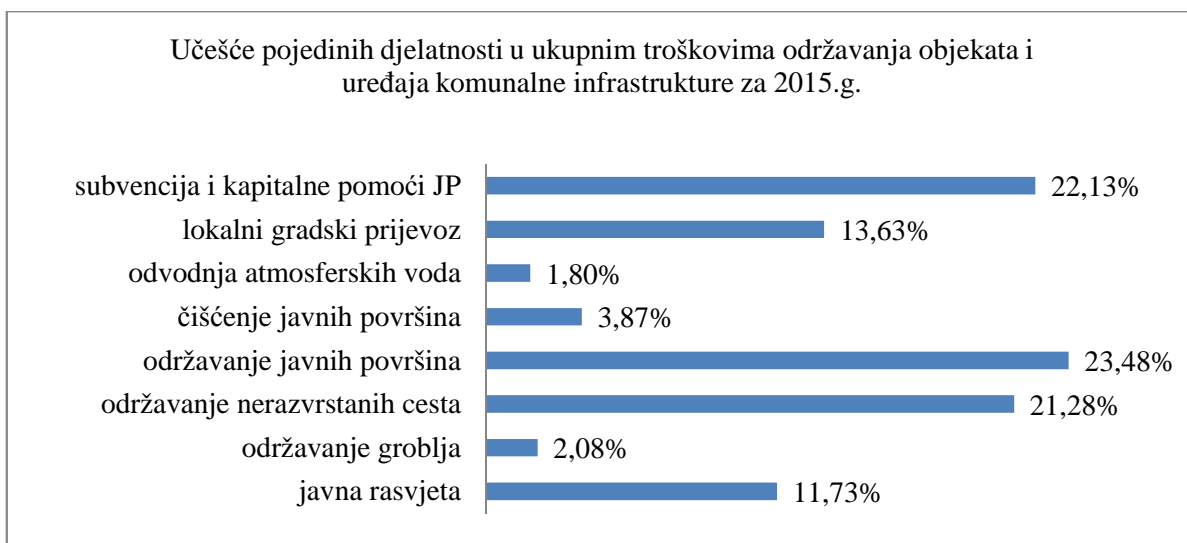
Predstavničko tijelo JLS za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja donosi Program održavanja komunalne infrastrukture za djelatnosti odvodnje atmosferskih voda, održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje groblja i krematorija te javne rasvjete. Programom održavanja komunalne infrastrukture utvrđuje se opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja (čl. 28. ZKG-a).

Izvršno tijelo JLS dužno je do kraja ožujka svake godine predstavničkom tijelu JLS podnijeti izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu.

Odlukom o prihvaćanju izvješća o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u Gradu Bakru za 2015. Godinu (SNGB br. 5/16) utvrđeno je da je za održavanje komunalne infrastrukture utrošeno 11.276.581,09 kn po djelatnostima prikazanima u Grafikonu 11.

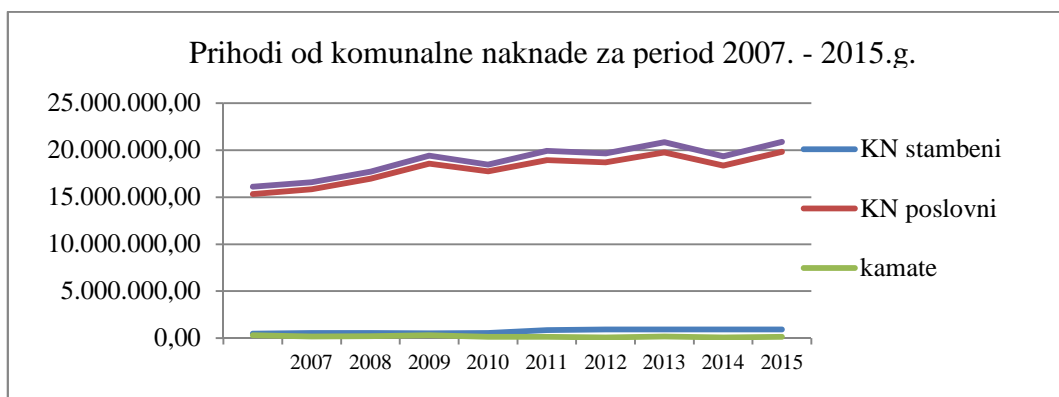
Odlukom o komunalnoj naknadi (SNPGŽ br. 50/09, 23/10, 51/10, 18/11, 14/12, 57/12 i SNGB br. 5/14) područje Grada Bakra podijeljeno je u pet zona za obračun komunalne

naknade, s time da prve dvije zone čine područja zona gospodarskih i infrastrukturnih namjena, dok su građevinska područja naselja svrstana u preostale tri zone.

Grafikon 11

Grad Bakar najviše prihoda od komunalne naknade ostvaruje od gospodarskih subjekata sa područja Industrijske zone Kukuljanovo i to kao rezultat višegodišnjeg ulaganja u komunalnu infrastrukturu zone čime je omogućena gradnja novih gospodarskih objekata i stvoreni uvjeti za obavljanje gospodarskih djelatnosti. Povećanjem broja gospodarskih subjekata kontinuirano se povećavaju prihodi od komunalne naknade, a znatno povećanje prihoda od komunalne naknade za stambeni prostor ostvareno je 2011.g. nakon izvršene izmjere svih stambenih i poslovnih objekata na području Grada Bakra (Grafikon 12).

Grafikon 12

Prihodi od komunalne naknade u prihodima Proračuna Grada Bakra za 2015.g. sudjeluju sa 37,18%. (Godišnju izvještaj o izvršenju proračuna Grada Bakra za razdoblje od 01.01. – 31.12.2015. godine, SNGB br. 5/16).

Primjenom novih informatičkih tehnologija, povezivanjem baze podataka obveznika komunalne naknade sa aplikacijom GIS (Geografsko informacijski sustav) stvoreni su uvjeti za trajno praćenje stanja u prostoru budući da su u navedenoj aplikaciji implementirani i podatci vezani za obavljanje komunalnih djelatnosti (javna rasvjeta, jave površine i sl.).

5.3. Proračun jedinice lokalne samouprave

Komunalne djelatnosti mogu se financirati, osim iz cijene usluga i komunalne naknade kao namjenskih prihoda i iz drugih prihoda proračuna JLS kao što su naknade za koncesiju, porezi, prirezi, pristojbe i sl., te prihoda od imovine JLS o čemu odluku donosi predstavničko tijelo JLS.

5.4. Izvori po posebnom propisu

Sredstva za financiranje komunalnih djelatnosti mogu se pribavljati i izdavanjem vrijednosnih papira (municipalnih obveznica, komercijalnih zapisa i dr.) te različitim oblicima javno-privatnog partnerstva.

Za obavljanje komunalnih djelatnosti JLS mogu se koristiti i sredstvima pomoći iz državnog i županijskog proračuna te sredstva EU fondova.

6. FINANCIRANJE GRAĐENJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za javne površine, nerazvrstane ceste, groblja i krematorije, te javnu rasvjetu financira se iz:

- komunalnog doprinosa,
- proračuna JLS,
- naknade za koncesiju,
- drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom (čl. 30.st 1. ZKG-a).

Građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i nabava opreme za prijevoz putnika i tržnice na malo financira se iz:

- cijene komunalne usluge,
- proračuna JLS,
- naknade za koncesije,
- drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom (čl. 30.st 2. ZKG-a)..

Predstavničko tijelo JLS donosi Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu koji obvezno sadrži opis poslova s procjenom troškova gradnje objekata i uređaja, nabave opreme, te iskaz financijskih sredstava potrebitih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja.

Komunalni doprinos je novčano javno davanje koje se plaća za građenje i korištenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i to: javnih površina, nerazvrstanih cesta, groblja i krematorija, te javne rasvjete. Komunalni doprinos je prihod JLS kojeg plaća vlasnik građevinske čestice na kojoj se gradi građevina ili investitor. Komunalni doprinos plaća se po izvršnosti građevinske dozvole (čl. 122. Zakona o gradnji, NN 153/13). Podnositelji zahtjeva, odnosno vlasnici zgrade za koju je doneseno rješenje o izvedenom stanju u postupku ozakonjenja nezakonito izgrađenih zgrada, dužni su također po izvršnosti tog rješenja platiti komunalni doprinos (čl. 22. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, NN br. 86/12, 143/13).

Predstavničko tijelo JLS donosi odluku o komunalnom doprinosu kojom se obvezno utvrđuje:

- područja zone u JLS ovisno o pogodnosti položaja određenog područja i stupnju opremljenosti objektima i uređajima komunalne infrastrukture,
- jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po vrsti objekta i uređaja komunalne infrastrukture i po pojedinim zonama, određena u kunama po m³ građevine,
- način i rokovi plaćanja komunalnog doprinosa,
- opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima može odobriti djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa i
- izvore sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa (čl. 31. st.7. ZKG-a).

Kod donošenja odluke o komunalnom doprinosu predstavničko tijelo JLS ima zakonsko ograničenje u određivanju jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa za prvu zonu za obračun komunalnog doprinosa koja ne može biti viša od 10% prosječnih troškova gradnje m³ etalonske građevine u Republici Hrvatskoj (čl. 31. st. 9 ZKG-a), odnosno trenutno ne može biti veća od 138,29 kn/m³.

Komunalni doprinos obračunava se po obujmu (m³) građevine, pod uvjetom i način propisan ZKG-om i Pravilnikom o načinu utvrđivanja obujma građevine za obračun komunalnog doprinosa (NN br. 136/06, 135/10, 14/11, 55/12). Visina komunalnog doprinosa utvrđuje se rješenjem koje donosi upravno tijelo JLS nadležno za komunalno gospodarstvo množenjem obujma građevine i jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa utvrđene odlukom o komunalnom doprinosu.

Rješenje o komunalnom doprinosu obvezno sadrži:

- iznos sredstava komunalnog doprinosa koji je obveznik dužan platiti,
- način i rokove plaćanja komunalnog doprinosa,
- prikaz načina obračuna komunalnog doprinosa za građevinu koja se gradi ili ozakonjuje,
- popis objekata i uređaja komunalne infrastrukture koje će JLS izgraditi u skladu s Programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture,
- obvezu JLS o razmjernom povratu sredstava u odnosu na izgrađenost objekata i uređaja komunalne infrastrukture iz Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i ostvareni priliv sredstava (čl.32. ZKG-a).

Protiv rješenja o komunalnom doprinosu može se izjaviti žalba upravnom tijelu županije nadležnom za komunalno gospodarstvo.

Odlukom o komunalnom doprinosu (SNGB br. 7/15) određeno je, prema položajnoj pogodnosti i opremljenosti komunalnom infrastrukturom, pet zona za obračun komunalnog doprinosa sa jediničnom vrijednosti komunalnog doprinosa u rasponu od 6,00 do 77,00 kn/m³.

Poticajne mjere za gradnju gospodarskih građevina utvrđene su Odlukom o komunalnom doprinosu prema kojima se umanjuje jedinična vrijednosti komunalnog doprinosa pod određenim uvjetima, te odobrava obročno plaćanje komunalnog doprinosa do 20 mjesečnih obroka, a za iznose komunalnog doprinosa preko 1.000.000,00 kn može se odobriti odgoda početka plaćanja na godinu dana. Mogućnost obročnog plaćanja komunalnog doprinosa do 12 mjesečnih obroka utvrđena je i za građenje stambenih građevina.

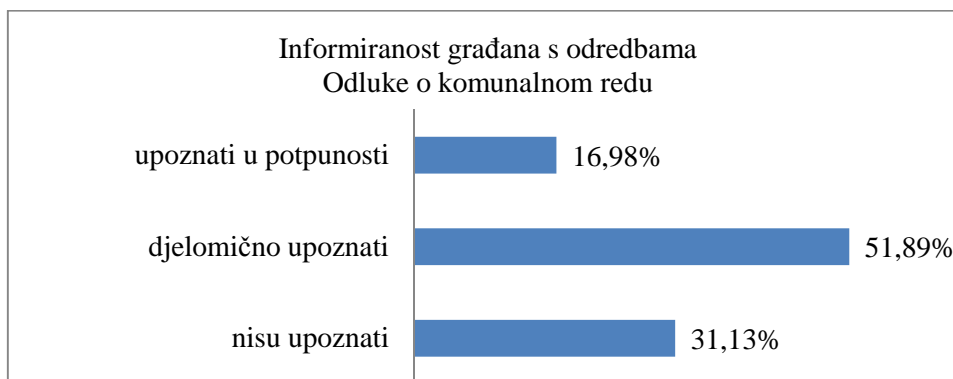

7. NADZOR NAD OBAVLJANJEM KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Nadzor nad zakonitosti provedbe ZKG-a provode Vlada Republike Hrvatske i resorna ministarstva. Inspekcijski nadzor nad provedbom ZKG-a obavlja Ministarstvo financija (čl. 39. ZKG-a). No osim toga, nadzor nad pojedinim poslovima u obavljanju komunalnih djelatnosti obavljaju različiti drugi subjekti i državne i lokalne samouprave temeljem posebnih zakona i drugih propisa. Pritom je državni nadzor usmjeren prema JLS i subjektima koji obavljaju komunalnu djelatnost, dok je nadzor lokalne samouprave usmjeren na subjekte koji obavljaju komunalnu djelatnost i na građane u smislu poštivanja komunalnog reda i ostalih općih akata tijela JLS kojima se uređuju pojedine komunalne djelatnosti (Antić, 2014: 363).

Prenošenjem obavljanja pojedinih komunalnih poslova na druge osobe, JLS ne oslobađaju se obveze vršenja nadzora i poduzimanja mjera radi osiguravanja pravilnog djelovanja tih osoba, a ne oslobađaju se niti odgovornosti za štetu koja nastane uslijed propusta u njihovom radu. (Sentenca, Županijski sud u Splitu, Gžx-355/11)

Predstavničko tijelo JLS dužno je, u cilju pobližeg uređenja odnosa u komunalnom gospodarstvu, donijeti odluku o komunalnom redu kojom se propisuju prava i obveze građana naročito o: uređenju naselja, održavanju čistoće i čuvanju javnih površina, korištenje javnih površina, skupljanju, odvozu i postupanju sa sakupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje komunalnog reda i kaznene odredbe (čl. 16. ZKG-a). U kojoj mjeri su ispitanici upoznati s odredbama Odluke o komunalnom redu (Grafikon 13) ukazuje na potrebu većeg informiranja građana o njihovim pravima i obvezama.

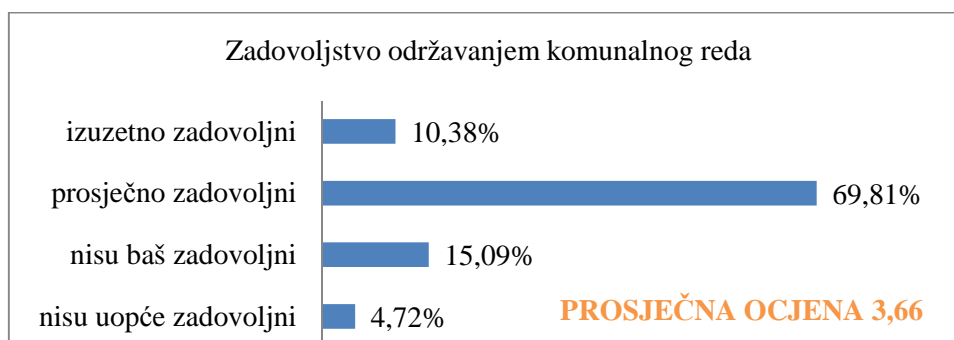
Grafikon 13

Nadzor nad provedbom odredbi komunalnog reda provodi komunalno redarstvo ustrojeno u upravnim odjelima JLS nadležnih za komunalnu gospodarstvo. Poslove komunalnog redarstva obavljaju komunalni redari. Komunalni redar u provođenju komunalnog reda ovlašten je :

- rješenjem narediti fizičkim i pravnim osobama radnje u svrhu održavanja komunalnog reda,
- izricati mandatne kazne,
- predložiti pokretanje prekršajnog postupka (čl. 18. ZKG-a).

Komunalno redarstvo osim nadležnosti propisanih odlukom o komunalnom redu dužno je postupati i po odredbama drugih propisa koji su im izrijekom dati u nadležnost.

Zadovoljstvo ispitanika održavanjem komunalnog reda prikazano je na Grafikonu 14.

Grafikon 14

8. ZAKLJUČAK

Zakonom o komunalnom gospodarstvu određeni su uvjeti za obavljanje komunalnih djelatnosti. Česte izmjene ZKG-a i izmjena odredbi ZKG-a odredbama drugih posebnih propisa ne pridonose pravnoj sigurnosti.

Opći akti JLS moraju biti u skladu s Ustavom i zakonima te je Odluku o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru potrebno uskladiti s važećim odredbama ZKG-a budući da sadrži odredbe o obavljanju djelatnosti koje su izmjenama zakona prestale biti komunalne djelatnosti (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta, odlaganje komunalnog otpada i prijevoz pokojnika).

Rješavanje komunalne problematike i povećanje komunalnog standarda svakako je jedan od prioritetnih zadataka lokalne samouprave i čini najznačajniji dio poslova koji obavljaju neposredno i posredno upravna tijela JLS.

Grad Bakar u protekla dva desetljeća učinio je mnogo na izgradnji objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te poboljšanju kvalitete održavanja postojeće komunalne infrastrukture, na cijelom području Grada, na što ukazuju i zadovoljavajući rezultati ankete. Rezultati ankete o tome u kojoj mjeri su stanovnici Grada Bakra zadovoljni komunalnim standardom ukazuju da je velika većina stanovnika zadovoljna sa obavljanjem komunalnih djelatnosti, posebice onih djelatnosti koje se financiraju iz proračuna Grada Bakra kao što su održavanje čistoće javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, javna rasvjeta te održavanje groblja koje se jednim dijelom financira iz godišnje grobne naknade i prihod/trošak je upravitelja groblja. Ispitanici su u odnosu na zadovoljavajuću kvalitetu obavljanja djelatnosti imali više primjedbi na pravovremenost i učinkovitost obavljanja djelatnosti, slijedom čega se zaključuje da se određene djelatnosti ne obavljaju pravovremeno te se ne postiže potreban učinak, što se može poboljšati boljim planiranjem (Grafikon 15).

Grafikon 15

Stanovnici Grada Bakra koji koriste javni prijevoz kroz rezultate ankete iskazali su potrebu provođenja ispitivanja većeg broja korisnika javnog prijevoza, te u najvećoj mogućoj mjeri zadovoljenje potreba korisnika izmjenom voznog reda, uvođenjem dodatnih linija, izmjenom trase vožnje ili produženje trase postojećih linija, ovisno o rezultatima ispitivanja.

Zabrinjavajući su rezultati ankete vezano za obavljanje dimnjačarskih poslova prema kojim preko 30 % ispitanika koji ima uređaje za loženje ne koristi usluge ovlaštenog koncesionara, već uređaje za loženje i dimovodne kanale čiste sami ili putem neovlaštenih osoba, što preventivno predstavlja potencijalnu opasnost od požara, zagađenja okoliša i opasnost za ljudske živote. Neizvršavanje redovite obveze čišćenja uređaja za loženje i dimovodnih kanala od strane ovlaštenog koncesionara u skladu s odredbama Odluke o dimnjačarskim poslovima i Ugovorom o koncesiji za obavljanje dimnjačarskih poslova umanjuje prihode Grada Bakra s osnova naknade za koncesiju. Navedeno iziskuje žurno poduzimanje mjera nadzora nadležnog inspektora državnog tijela i upravnog tijela Grada Bakra.

Praćenje stanja u prostoru, redovito zaduživanje i naplata komunalnih prihoda, poticajne mjere u gospodarstvu način su na koji se mogu stvoriti uvjeti za kontinuirano povećanje proračunskih prihoda i povećanje sredstava namijenjenih za ulaganja u komunalne djelatnosti te uz ispitivanje i zadovoljavanje potreba građana poboljšanje komunalnog standarda u Gradu Bakru temeljene na načelima univerzalnosti, ekonomičnosti i efikasnosti.

LITERATURA

1. Antić T, Ustrojstvo i djelokrug javnog sektora, Pravni fakultet u Rijeci, 2014.
2. Sarvan D., Pretvorba komunalnih poduzeća i vlasništvo objekata i uređaja komunalne infrastrukture, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, br. 1, vol.28.,2007.g.
3. Sarvan D., Obavljanje komunalnih djelatnosti kao javne službe, Hrvatska javna uprava, god. 8., 2008., br.4, str. 1055-1086
4. Tolić V. i dr., Način obavljanja komunalnih djelatnosti u sustavu komunalnog gospodarstva, Praktični menadžment, Vol II, br.2., str.103

PRAVNI IZVORI

1. Ustav Republike Hrvatske, NN br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14
2. Zakon o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, NN br. 143/12
3. Zakon o komunalnom gospodarstvu, NN br. 36/95, 109/95, 21/96, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 56/13, 94/13, 153/13, 147/14 i 36/15
4. Zakon o pogrebničkoj djelatnosti, NN br. 36/15
5. Zakon o trgovačkim društvima, NN br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13 i 110/15
6. Zakon o ustanovama, NN br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08
7. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva, NN br. 153/09
8. Zakona o gradnji, NN br. 153/13
9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, NN br. 90/11
10. Zakona o koncesijama, NN br. 125/08, 90/11 i 143/12
11. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08, 36/09, 150/11 i 144/12
12. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, NN br. 94/13
13. Zakona o pogrebničkoj djelatnosti, NN br. 36/15
14. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, NN br. 86/12 i 143/13
15. Zakona o trgovini, NN br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13 i 30/14
16. Zakona o vodama, NN br. 153/09 i 56/13
17. Zakona o zaštiti od požara, NN br. 92/10
18. Zakonom o cestama, NN br. 84/11, 22/13, 54/13 i 148/13

19. Zakonom o grobljima, NN br. 19/98 i 50/12
20. Zakonom o sigurnosti prometa na cestama, NN br. 67/08, 48/10, 74/11 i 80/13
21. Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica, NN br. 66/09, 108/09, 8/10 i 108/14
22. Pravilnik o načinu utvrđivanja obujma građevine za obračun komunalnog doprinosa, NN br. 136/06, 135/10, 14/11 i 55/12
23. Sentenca, Županijski sud u Splitu, Gžx-355/11
24. Statut Grada Bakra, SNPGŽ br. 40/13, 44/13 i SNGB br. 11/14
25. Odluka o grobljima, SNGB br. 14/14
26. Odluka o javnom prijevozu putnika na području gradova Rijeke, Opatije, Bakra, Kastva i Kraljevice, te općina Čavle, Jelenje, Klana, Viškovo, Kostrena, Lovran i Matulji, SNPGŽ br. 1/98, 10/98, 4/05 i 18/08
27. Odluka o komunalnim djelatnostima u Gradu Bakru, SNPGŽ br. 40/09, 4/13 i SNGB br. 5/14, 14/14
28. Odluka o komunalnoj naknadi, SNPGŽ br. 50/09, 23/10, 51/10, 18/11, 14/12, 57/12 i SNGB br. 5/14
29. Odluka o komunalnom doprinosu, SNGB br. 7/15
30. Odluka o komunalnom redu, SNPGŽ br. 17/03 i 40/09
31. Odluka o nerazvrstanim cestama, SNGB br. 11/15
32. Odluka o obavljanju dimnjačarskih poslova, SNGB br. 10/14
33. Odluka o prihvaćanju izvješća o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u Gradu Bakru za 2015. godinu, SNGB br. 5/16
34. Odluka o unutarnjem ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela Grada Bakra, SNPGŽ br. 57/12
35. Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Grada Bakra za razdoblje od 01.01. – 31.12.2015. godine, SNGB br. 5/16

Internet stranice

www.bakar.hr– službena internet stranica Grada Bakra

www.autotrolej.hr– službena internet stranica Komunalnog društva „Autotrolej“ d.o.o. Rijeka

www.gkd-dobra.hr – službena internet stranica Gradskog komunalnog društva „Dobra“ d.o.o.

Kukuljanovo

POPIS KRATICA

RH – Republika Hrvatska

ZKG – Zakon o komunalnom gospodarstvu

JLS – Jedinica lokalne samouprave

NN – Narodne novine

SNPGŽ- Službene novine Primorsko-goranske županije

SNGB– Službene novine Grada Bakra

JP – javni prijevoz

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 – Način informiranja o obavljanju komunalnih djelatnosti
na području Grada Bakra

Grafikon 2 – Korištenje javnog prijevoza

Grafikon 3 – Zadovoljstvo korisnika postojećom uslugom javnog prijevoza

Grafikon 4 – Zadovoljstvo održavanjem čistoće

Grafikon 5 – Zadovoljstvo održavanjem javnih površina

Grafikon 6 – Zadovoljstvo održavanjem nerazvrstanih cesta

Grafikon 7 – Zadovoljstvo održavanjem groblja

Grafikon 8 – Korištenje usluga ovlaštenog koncesionara za dimnjačarske poslove

Grafikon 9 – Zadovoljstvo obavljanjem dimnjačarskih poslova

Grafikon 10 – Zadovoljstvo obavljanjem djelatnosti javne rasvjete

Grafikon 11 – Učešće pojedinih djelatnosti u ukupnim troškovima održavanja
objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2015.g.

Grafikon 12 – Prihodi od komunalne naknade za period od 2007 do 2015.g.

Grafikon 13 – Informiranost građana s odredbama Odluke o komunalnom redu

Grafikon 14 – Zadovoljstvo održavanjem komunalnog reda

Grafikon 15 – Ocjena pravovremenosti i učinkovitosti obavljanja komunalnih djelatnosti